

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN
MÜZİKAL YAŞANTILARININ VE MÜZİK
DERSİNDEN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hüseyin BADILLI

İstanbul, 2008

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN
MÜZİKAL YAŞANTILARININ VE MÜZİK
DERSİNDEN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hüseyin BADILLI

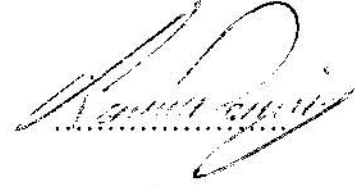
Tez danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Levent DENİZ

İstanbul, 2008

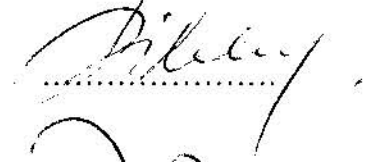
T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

Hüseyin Badıllı tarafından hazırlanan "İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKAL YAŞANTILARININ VE MÜZİK DERSİNDEN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ" başlıklı bu çalışma 09.05.2008 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Yard. Doç. Dr. Levent DENİZ

Jüri Üyesi: Doç. Dilek BATIBAY

Jüri Üyesi: Dr. Duygu PIJİ

ÖNSÖZ

Öğrencilik ve çok uzun olmasa da öğretmenlik yaşamım boyunca bazı konularda ya da derslerde öğrendiğim, öğrenilen, öğrettiğim ve öğretilen birçok şeyin bana ve ilgili kitleye neden bu kadar uzak olduğunu düşünmüşümdür. Öğrenciyken bir şekilde yapmak zorunda olduğunu bilmek ve görmezden gelmek gibi durumlar söz konusu olabiliyor. Ama öğretmek konusunda durum gerçekten daha acı bir hal alabiliyor. Karşınızda ki grubu, öğretilen kitleyi tanımamak, ihtiyaçlarını bilmemek, eksiklerini görmezden gelmek ve de öyle yapmak durumunda olmak, bir eğitim programını “mış gibi” uygulamak, öğretmenlik yaparken yüzleştığım karmaşık duygulardır. Tez konumu seçerken, beni en çok rahatsız eden, nerdeyse her gün yüzleştığım müzik eğitimi ve müzik eğitimi programı kavramlarının üzerine gitmeyi düşündüm. Her gün girdiğim müzik dersleri beni bu konuya daha da yakınlıyordu. Sonuç olarak ilköğretim öğrencilerini daha iyi tanımak, ihtiyaç ve beklentilerin neler olduğunu tespit etmek gerektiği kanısındaydım. Böylece “İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarının ve Müzik Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi” adlı konu şekillendi ve çeşitli aşamalardan sonra bir tez haline geldi.

Araştırmama başladığım günden itibaren bilgisi ve manevi desteği, sürekli motive eden sözleri ile tezimi bitirmeme yardımcı olan, gerçek bir araştırmanın nasıl yapılabileceğini bana öğreten çok değerli tez danışmanım Sayın Yard. Doç. Dr. Levent DENİZ’ e teşekkür ederim. İstanbul’da müzik eğitimime başlamamda mihenk taşı olan değerli Hakan BAĞCI ve Ümit Kubilay CAN’ a, manevi desteklerini ve bilgilerini severek aktaran şan hocalarım Serkan OTACIOĞLU, Şebnem ÜNAL ve Nükhet RUACAN’a, ayrıca araştırma, geliştirme ve uygulama sürecinde bana yardımcı olan çok değerli arkadaşlarım; Ekin ÇORAKLI, Mehtap MERAL, Sinem DİŞLİ ve H. Hermann SIEVERS’ e ve araştırmamda kullandığım anketin uygulamasında bana yardımcı olan öğretmen ve müzik öğretmeni arkadaşlarıma ve biricik ağabeyim Muzaffer BADILLI’ YA, aileme ve özellikle anneme çok teşekkür ederim.

Hüseyin BADILLI

09.05.2008

İÇİNDEKİLER

	Sayfa nu.
ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLolar LİSTESİ	iv
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaçlar	8
1.3. Önem.....	9
1.4. Varsayımlar	10
1.5. Sınırlılıklar.....	10
BÖLÜM II: YÖNTEM	11
2.1. Araştırma Modeli.....	11
2.2. Evren ve Örneklem	11
2.3. Verilerin Toplama araçları.....	12
2.4. Verilerin Toplanması.....	13
2.5. Verilerin çözümlenmesi	13
BÖLÜM III: BULGULAR VE YORUM	14
3.1. İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	14
3.2. İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	27

BÖLÜM IV: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	44
4.1. Sonuç Ve Tartışma	44
4.1.1. İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin “Müzikal Yaşantılarını” İnceleyen Anket Sonuçları ve Yorumları	46
4.1.2. İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik beklentilerine İlişkin bulgular ve yorumlar.....	51
4.2. Öneriler	74
KAYNAKLAR	80
EKLER.....	82

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.	Anket uygulamasının yapıldığı okulların isimleri ve araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerinin oranı.....	12
Tablo 2.	“Ailenizde müzikle amatör olarak ilgilenen biri var mı?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	14
Tablo 3.	“Ailenizde müzikle profesyonel olarak ilgilenen biri var mı?” sorusunun frekans çözümlemesi	15
Tablo 4.	“Ailenizde çalgı aleti çalan biri var mı?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	15
Tablo 5.	“Aileniz müzikle ilgili etkinlikleri takip eder mi?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	16
Tablo 6.	“Hangi müzik etkinliğine, ne sıklıkta gidersiniz?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	17
Tablo 7.	“Dinlediğiniz müzik türü nedir?” sorusunun frekans çözümlemesi .	18
Tablo 8.	“Takip ettiğiniz aylık-haftalık bir müzik dergisi var mı? Sorusunun frekans çözümlemesi.....	19
Tablo 9.	“Son bir yılda müzikle ilgili bir kitap okudunuz mu?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	19
Tablo 10.	“Televizyonda müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik kanalı ve programlarının isimleri nelerdir?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	20
Tablo 11.	“Radyoda müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik kanalları ve programlarının isimleri nelerdir?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	21
Tablo 12.	İnternette müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik sitelerinin ve programlarının isimleri nelerdir? sorusunun frekans çözümlemesi..	22
Tablo 13.	“Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	22
Tablo 14.	“Hangi çalgı aletini çalıyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi.....	23

Tablo 15. “Çaldığınız bu çalgı aletini nerede öğreniyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi	23
Tablo 16. “Çaldığınız çalgı aletini ne kadar süredir çalışyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi	24
Tablo 17. “Okul dışında bir müzik eğitimi alıyor musunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi	24
Tablo 18. “Üyesi olduğunuz bir müzik topluluğu var mı? sorusunun frekans çözümlemesi	25
Tablo 19. “Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alır mısınız?” sorusunun frekans çözümlemesi	26
Tablo 20. “Müzik dinlerken hangi elektronik aleti kullanıyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi	26
Tablo 21. “Müzik dersi ilgili boyutu ne derece gerçekleştirmektedir?” sorusunun frekans çözümlemesi	28
Tablo 22. “İlköğretim öğrencilerinin müzik dersinden beklentileri ne düzeydedir?” sorusunun frekans çözümlemesi	36

ÖZET

Bu araştırmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin müzikal yaşantılarının ve müzik dersinden beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

İstanbul ili Avrupa Yakası'ndan, Taksim ve Fatih; Anadolu Yakası'ndan ise Kadıköy ve Pendik ilçelerinden ikişer okul, her okuldan iki adet sekizinci sınıf seçilmiştir. Seçilen bu sınıflarda öğrenim görmekte olan toplam 388 ilköğretim öğrencisi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklem grubuna uygulanan anket, araştırmacı tarafından uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Anket soruları üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde örneklem grubuna, ilköğretim öğrencilerinin ve ailelerinin müzikal yaşantılarını incelemek amacıyla 19 soru yöneltilmiştir. Bu müzikal yaşantı anketi, öğrencilerin ne tarz müzik dinledikleri, herhangi bir çalgı çalıp çalmadıkları, müzikle ilgili kültürel faaliyetleri hangi düzeyde takip ettiklerini, okul dışında bir müzik eğitimi alıp almadıkları vb. gibi sorular içermektedir. Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerine uygulanan anketin ikinci bölümünde ise, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik dersi için hazırlanan amaçların, ilköğretim öğrencileri açısından müzik dersinde ne kadarının gerçekleşip gerçekleşmediğini, bu amaçlar doğrultusunda ilköğretim öğrencilerinin müzik dersinden beklentilerinin hangi düzeyde olduğunu ölçen 22 sorudan oluşmaktadır. Elde edilen veriler frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda öğrencilerin ailelerin ve kendilerinin büyük bir çoğunluğunun, müzikal yaşantılarının sadece sunulanı almak ve tüketmekten ibaret olduğu, popüler kültüre ait müzik, konser ve dergileri takip ettikleri saptanmıştır. Yine araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu için bir çalgı çalmadığı (%64,2), okul dışında bir eğitim almadığı saptanmıştır (%58.8). Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun, Milli Eğitim Bakanlığı'nın müzik dersi için belirlemiş olduğu amaçların, kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini, ama müzik dersinden beklentilerinin bu amaçların gerçekleşmesi yönünde olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Müzik dersi, müzikal yaşantı, ilköğretim

ABSTRACT

In this research, it is aimed to find out the musical experience of 8th level primary school students and their expectation from music lessons.

Two schools were selected from the each districts Taksim and Fatih in the European part of İstanbul, Kadıköy and Pendik in the Anatolian part of İstanbul. Two 8th level primary school classes were selected from each school and the sample consisted of 388 students. The survey applied to the sample group was prepared by the researcher. Questions of the survey are consisting of 3 parts. In the first part, there are 19 questions which aimed to discover musical experiences of students and their families. This musical experience survey is consisting of questions about the music styles the students love to listen, instruments they play, cultural activities they join, music education they are taking out of school etc. In the second part of the survey there are 22 questions which aimed to discover the fulfillment of the aims of music lessons prepared Ministry of Education from the point of view of the students, and the level of the expectations of the students in accordance with the aims. The frequencies and percentage values obtained were measured, tabled and interpreted.

The results showed that majority of the students and their families are ready to take and consume the things presented by others as a musical activity and they are just following musical activities, concerts and magazines relating to the popular culture. The majority of the students (%64.2) are not playing any kind of musical instruments and aren't taking music education out of the school (%58.8). According to the results, it is possible to say that the aims of the Ministry of Education are not achieved in the lessons from the point of the majority of the students, but their expectations are in the direction of that aims becoming true.

Key words: Music lesson, musical experience, primary school.

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Müzik bugüne kadar çok çeşitli biçimlerde tanımlanmıştır. Bu tanımların birçoğunda yer alan temel noktaları birleştiren bir yaklaşıma göre, müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür (Uçan, 1997).

Müzik eğitimi ise, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme ve geliştirme sürecidir. Bu tanımdan da anlaşılıyor ki, müzik eğitimi sürecine giren bireyin müzikal davranışlarında, önceden belirlenen amaçlar ya da hedefler doğrultusunda belirli değişiklikler olması beklenir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, müzik dersi için belirlemiş olduğu, müzik dersinde öğrencilere kazandırılması gereken bu hedefleri; sesini doğru kullanabilme, çalgı çalabilme, müzik kültürü ve iyi bir müzik dinleyicisi olabilme, müzik teorisi ve yaratıcı çalışma adı altında beş bölüme ayırmak mümkündür. Müzik dersinde kazandırılması gereken bu hedeflerin, ilköğretim çağındaki bireylerin ruhsal ve zihinsel gelişimleri açısından çok önemlidir. Günümüz eğitim koşullarında tüm zamanını neredeyse okulda geçiren ve okuldan başka bu kadar yoğun bir eğitim alanı olmayan bireylerin, okulda geçirdikleri saniyeler bile, gerek birey açısından, gerekse toplum açısından çok önemlidir. Çilden (2001) tarafından yazılan bir makalede, müziğin çocuk gelişiminde ve öğrenmesinde önemi bir kez daha vurgulanmıştır:

“Günümüz eğitim koşullarında ilköğretim çağındaki çocukların oldukça yüklü bir eğitim programı altında, çocuğun bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimini sağlıklı bir düzenle sağlamak, okullarımızda uygulanmakta olan sözel ve sayısal alanlardaki yeteneklerinin ortaya çıkarılması çabalarının yanı sıra, sanatsal yeteneklerin de ortaya çıkarılmasıyla mümkün olabilir.” Araştırmada çocuk gelişiminde müzik

eğitiminin, sadece müzikal yeteneklerinin ortaya çıkması ve geliştirilmesi açısından değil, psikolojik açıdan da oldukça önemli olduğu vurgulanmaktadır.

“Çocuk başka şeylerin yanı sıra, güvenlik hissi, grup içinde yer edinebilme, bir etkinlikte yer alabilme ve kendi sorunlarıyla yüzleşme ve başarılı olmaya gereksinim duyar. Müzik programı, müzik deneyimlerinin kalitesiyle, programın düzenlenmesi ve ele alınan müzik öğretim yöntemleriyle birlikte çocuğun gelişimine katkıda bulunur. İyi hazırlanmış bir müzik eğitimi programıyla çocuk; yaşamın zevkini ve anlamını, sınıf içinde, toplumda, dünyada yaşamayı anlayabilir. Ulusal ve dünya tarihini anlamlı kılabilir. Bilim, sanat, sosyal bilimler, sağlık, din gibi alanlara ilgiyi geliştirip bilgilendirilebilir. Yaratıcılığı, değişik tür aktivite düşünceleri geliştirilebilir ve davranışlarında olumlu gelişmeler sağlanabilir.”

Çilden (2001) tarafından da belirtildiği gibi iyi hazırlanmış bir müzik eğitimi programının birey yaşamında sayısız etkisi ve yararı olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bir eğitim programının çok iyi hazırlanmasıyla beraber, aynı derecede uygulanması gerektiği düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında, bu müzik eğitim programını ve programda bulunan hedefleri öğrencilere aktaracak olan müzik öğretmenleri ve müzik öğretmeni adayları büyük önem taşımaktadır. Sadece ilköğretim müzik eğitim programının değişmesi tek başına yeterli değildir. Eğitimi verecek olan öğretmenlerin de, bu öğretmenleri yetiştiren eğitim kurumlarının da programı paralel bir gelişim göstermelidir. Töreyin (2004) tarafından yazılan bir makalede bu konuya şöyle değinilmiştir:

“Bir yanda bilim, teknik ve ekonomideki hızlı gelişmeler, diğer yanda sosyal ve kültürel etkileşimler, günümüzde müzik eğitime ilişkin tüm boyutların (müzik eğitimi tür ve düzeyine yönelik öğretim programları, öğretmen nitelikleri, öğretim yöntemleri, öğrenci kaynakları ile toplumların değişen müzik gereksinimlerinin bireylerdeki yansımaları, yani genel müzik eğitimi hedefleri) yeniden ele alınmasını ve gerekli düzeltmelerle, uygun modellerin oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır.”

Görgünay (1994) tarafından yapılan “İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminin Etkililiği” adlı tezinde araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kendilerini yetersiz gördükleri, Gürşen (2002) tarafından yapılan “Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı

İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersi ile İlgili Karşılaştıkları Sorunlar” adlı yüksek lisans tezinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yarısının kendilerini solfej bilgisi, müzik dersinde çalgı kullanma vb. gibi konularda yetersiz buldukları saptanmıştır. Ayrıca yine araştırmaya katılan müzik öğretmenleri; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersine hazır gelme, ilgi gösterme, müzik kültürü, müzik bilgisi ve becerisi konularında başarısız olduklarını belirtmişlerdir. Süalp (2002) tarafından yapılan yüksek lisans tezi sonuçları da bu bulguyu destekler niteliktedir. Müzik öğretmenleri mezun oldukları okul türüne bağlı olarak müzik eğitimi vermek için kendilerini yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumda hem ilköğretim müzik eğitimi programında hem de müzik öğretmeni yetiştiren fakültelerin eğitim programlarında bir problem olduğunu söylemek mümkündür.

Müziğin insan yaşamındaki yeri, insanın müzikal yaşantısı; bireyin doğum öncesi oluşma evresinde dolaylı olarak kurulmaya başlayan insan müzik ilişkisi, doğumdan sonra doğrudan ilişki biçimine dönüşür ve gittikçe çeşitlenip zenginleşerek, güçlenip gelişerek insanın yaşamı boyunca sürer gider. Müziksel çevresiyle iletişim ve etkileşim içinde bulunan birey, müzikle ilgili bir takım temel davranışlar kazanır; bu davranışları kazandıkça, müzikle ve müziksel çevresiyle daha bilinçli, daha duyarlı ve verimli bir etkileşim içine girer; bunlara bağlı olarak, daha ileri, daha kapsamlı ve karmaşık davranış örüntüleri geliştirir (Uçan, 1997, s. 29). Bu süreçte birey çevresiyle etkileşim içine girerek, farkında olmadan ya da bilerek bir müzikal yaşantı ortaya çıkarmaktadır. Bireyin doğduğu ortam, yaşadığı yer, aldığı eğitim bir anlamda müzikal yaşantısını etkilemektedir. Dolayısıyla her bireyin müzikal yaşantısı farklılaşabilmektedir. Müzikal yaşantının, bireyin doğduğu ve yaşadığı ortama bağlı olarak değişmesiyle beraber, aslında okulda aldığı müzik eğitimi ile şekillendiğini söylemek mümkündür. İlköğretim çağındaki bireyler sekiz yıl boyunca, müzik dersine ilk beş yılda devlet okullarında sınıf öğretmenlerinin girmesiyle beraber bir müzik eğitimi aldığı bilinmektedir. Bireyin sekiz yıl boyunca aksamadan uygulanan bir müzik eğitimi programı ile aslında iyi bir müzik eğitimi alması mümkündür. Bireyin doğduğu ve yaşadığı yerin müzikal yaşantıya olan etkisi, ülkenin her yerinde aynı standarda sahip olan ve alınan iyi bir müzik eğitimi ile azalabilir keza birey kendi yaşadığı ve doğduğu yeri şekillendirebilir. Müzik eğitimi ve müzikal yaşantı birbiri ile etkileşim içinde olan olgulardır. Daha önce yapılan

araştırmalara bakıldığında müzik eğitimi programını uygulamada yıllardır aynı problemlerin yaşanmakta olduğu saptanmıştır. Mertoğlu (1991) tarafından yapılan yüksek lisans tezinin ilkokullarda müzik eğitimi uygulamalarını ve oğretmenlerin müzik eğitimine ilişkin bilgi ve beceri düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldığı belirtilmiştir. Araştırma sonuçlarından hareketle, sosyo-kültürel ve ekonomik çevrenin bireyin dinlediği müzik türünde, izlediği televizyon kanalında etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca önemli bulgulardan biri de araştırmaya katılan oğrencilerin %75.33’ünün müzik dersini sevmediğidir. Bu durumun nedenlerinin, müzik dersinin düzenli olarak yapılamaması, araç-gereç ve repertuar eksikliği, müzik dersinde kitap kullanılmaması, müzik oğretmenlerinin müzik bilgi ve becerilerine ilişkin yetersizlikleri olduğu saptanmıştır. Mertoğlu’nun araştırma sonuçlarından birinde müzik dersi kitaplarının yetersiz olduğundan bahsedilmektedir. Bu konuyla ilgili Aydoğan (2004) tarafından yazılan makalede, İlkretim kurumları müzik dersi oğretim programının adeta “kutsal bir kitap yaklaşımıyla” yazarlara dayatıldığı, dayatılan bu programın hazırlanan kitapların özünü etkilediği, müzik dersi kitaplarının bu zellik ile tarih, coğrafya, matematik kitabı konumuna getirilmeye zorlandığı vurgulanmıştır. Müzik dersinin, müzik dersi kitabının müzik eğitimi programına göre olması gerektiği düşüncesinin, yazarlara da bu programın dayatılmasının ve esnek bırakılmamasının müzik eğitimini kötü etkilediği düşünülmektedir.

Birey, eğer ailesi daha önceden herhangi bir müzik eğitimi almasını sağlamamışsa, ilk olarak okul öncesi eğitim kurumlarında ya da ilkretim birinci sınıfta müzik dersi ile karşılaşmaktadır. Bu karşılaşma bazı okullarda değişmekle birlikte lise son sınıfa kadar devam etmektedir. Dolayısıyla birey çocukluktan yetişkinlik dönemine kadar (yine bazı okullara göre değişmekle birlikte) haftada bir ders saatinden, lise son sınıfa kadar süre olarak ciddi bir müzik eğitiminden geçmektedir. Bu eğitim sürecinde zaman geçmekte, bilim ve teknoloji gelişmekte, müzikte yeni akımlar ortaya çıkmakta, eğitim programları değişmektedir. Dolayısıyla bireyin müzikal yaşantısında çeşitli değişiklikler söz konusu olabilir. Ortaya çıkan yeni müzik türleri ve gruplar bireyin müzikal yaşantısında değişiklikler yaratabilir. Fakat müzik dersi ve müzik eğitim programı bu değişikliklere ne kadar açıktır? Müzik eğitim programında herhangi bir değişiklik ve yenilik olmadığı için mi uygulamada problemler yaşanmaktadır?

Yapılan araştırmalardan hareketle müzik eēitimi ile ilk defa ilköēretim birinci sınıfta tanışan bir birey araç-gereç eksikliği, repertuar yoksunluğu, hatta bir müzik dersinin aslında bir müzik odasında gerçekleşebileceēinden haberdar bile olmayışı, müzik eēitimi programında yapılması gereken deēişikliklere gitmeden çözümleri gereken problemlerdir.

Tunalioēlu (1999) tarafından yapılan yüksek lisans araştırmasında, ilköēretim ikinci kademe okullarında yapılmakta olan müzik eēitiminin öērenciye müziksel bilgi, tutum ve müzik yaşantısının oluşumundaki etkisinin ne boyutta olduēu araştırılmıştır. Ayrıca bu araştırmanın amaçları arasında, uygulanmaya çalışılan müzik eēitim programında belirtilen amaçlara ne derece ulaşıldığını belirlemek, özel, devlet ve anadolu liseleri öērencilerinin müzik yaşantısını oluşturmasında, müziksel bilgi ve tutum gelişiminde ve müzik eēitim programında belirtilen hedeflere ulaştırılmasında göstermiş oldukları başarının ne boyutta olduğunu belirlemek, öērencinin, ilköēretim ikinci kademe sekizinci sınıftaki müziksel bilgi ve tutum deēişimin hangi yönde gerçekleştiğini belirlemek gibi maddeler yer almaktadır.

Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda, öērencilerin, genel platformda, müziksel bilgi yönünden çok ufak da olsa bir gelişme gösterdikleri görlmştır. Bu sonuç doērultusunda uygulanan bir senelik müzik eēitiminin, öērenci üzerinde olumlu bir etki yaptıēı söylenebilir. Ancak öērencilere mezun olurken uygulanan son test sonucunda, bilgi düzeyi çok düşük çıkmıştır. Bunun yanında, sene başında yapılan bilgi testi 1. uygulama ile sene sonunda yapılan 2. uygulama arasında, bilgisel gelişim yönünden olması gerekenden çok daha küçük bir ilerleme saēlanmışır. Bu sonuçlar, yapılmakta olan müzik eēitiminin, öērenciye bilgi yönünden katkısının son derece yetersiz boyutlarda kaldığı sonucuna ulaşılmasını saēlamaktadır.

Gürşen (2002) tarafından yapılan araştırmada; ilköēretim öērencilerinin okuldaki müzik faaliyetlerine katılma, sahip olunan müzik yeteneēi konularında yetersiz oldukları, bu yetersizliklerinin “müzik kültürü” konusunda %80,7’ye, “genel müzik bilgisinde ise %73,5’e kadar çıktığının görülmekte olduēu saptanmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan müzik öēretmenlerinin görev yaptıkları okulların müzik eēitimi ortamları ile ilgili görüşleri doērultusunda, görev yapılan okulların ancak %70,7’sinde “müzik odası” bulunurken, “konser salonu, müzik enstrümanlarına

sahip olmayan okulların %50-%60 dolaylarında olduğu saptanmıştır. Okullarda müzik ile ilgili araç-gereçlerin yetersiz olduğu da ortaya çıkmıştır. Okul yöneticilerinin okullardaki müzik faaliyetlerini yeterince desteklemedikleri görülmüştür. Müzik  ğretmenlerinin, bir  ğretim yılı içerisinde yapılan ders dışı müzik faaliyetlerinin yeteri kadar yapılmadığını düşündükleri saptanmıştır.

Yine Süalp (2002) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim okullarında müzik eğitimi uygulamasında yaşanan problemlerden ve sebeplerinden bahsedilmiştir: araştırmaya katılan müzik öğretmenleri öğrencilerin, ilk iki kademedeki müzik dersine sınıf  ğretmeni girdiği için, altıncı sınıfa geldiklerinde yeterli alt yapıyla gelmediğini düşündükleri, öğretmenlerin, ders saatlerinin; dersin amaçlarının gerçekleştirilmesi için, farklı yöntem ve tekniklerin uygulanması için, öğrencilere ayrı ayrı vakit ayırıp aynı zamanda da konuların işlenmesi için yeterli zamanın olmadığını düşündükleri saptanmıştır. Yine  ğretmenlerin, programın içinde gereksiz amaçlar bulunduğunu, bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan konuların sayısının fazla olduğunu, dolayısıyla bazı konular için vakit ayırmanın gereksiz olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Öğretmenlerin, dersin yapıldığı yerin müzik dersi yapılmasına elverişli bir yer olmadığını; okuldaki kaynak araç ve gerecin dersin işlenmesi için yeterli olmadığını, sınıf mevcutlarının fazla olduğunu, dolayısıyla derslerin uygulamaya dayalı olarak yürütülmesinin zor olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Araştırmaya katılan müzik  ğretmenlerinin, müzik eğitimi programının amaçlarına yeterince ulaşmadığını düşündükleri saptanmıştır.

Aradan uzun yıllar geçmesinde rağmen yapılan araştırmalara ve sonuçlarına bakıldığında müzik eğitiminde herhangi bir geleişme kaydedilmediğini söylemek mümkündür. Polat (2005) tarafından yapılan yüksek lisans araştırmasında ilköğretim ikinci kademe müzik dersi müfredat programının ne ölçüde gerçekleştirildiğine ilişkin  ğretmen görüş ve düşünceleri incelenmiş ve ilköğretim okullarında müzik dersinin amaçlarının gerçekleştirilmesinde yaşanan zorluklar üzerinde durulmuştur. Araştırmada müzik dersi programı hedeflerinden yola çıkılarak, müzik öğretmenlerine uygulanmak üzere bir anket hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından 65 müzik öğretmenine: “ ğrenci ses değişim ve geleişim döneminde sesini doğru, temiz ve etkili kullanmayı bilir”, “ ğrenci, düzeyine uygun müzikleri çalgısıyla doğru,

temiz ve anlamlı çalabilir” vb. gibi sorular yöneltilmiş ve araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden, öğrenciler ile ilgili görüşleri istenmiştir. Öğretmenlerin öğrencileri değerlendirmesinin genelde ve çoğunlukla olumsuz yönde olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin müzik dersinde kazanması beklenen hedef-davranışları kazanmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Bireyin öğrencilik hayatı boyunca M.E.B tarafından hazırlanan müzik öğretim programlarında, bireye öngörülen hedef ve davranışların kazandırılması ve bireyin bunun için çaba göstermesi beklenmektedir. Ders kitaplarında bulunan konular ve izlenmesi gereken program dâhilinde bu kazanımlarının olması beklenmektedir. Farklı program geliştirme modellerine bakıldığında (Uçan 1997, s. 65–80, Aytaç 1976, s.17–21) başarılı bir eğitim programının düzenlenmesinde ilk basamak eğitimi alacak olan bireylerin ihtiyaçlarının belirlenmesidir. Bir müzik öğretim programı hazırlanırken, ilkin, öğretim hedefleri saptanır. Müzik öğretim hedefleri, müzik eğitiminin türü, okulun düzeyi ve dersin (programın) konumu birlikte göz önünde bulundurularak bir genel çerçeve içinde ve eğitimin genel ve sanatsal hedeflerinden, ülkesel – toplumsal – bireysel gerçeklerden, müzik alanının özelliklerinden ve çağın gereklerinden kaynaklanır. Hedefler saptanırken eğitimin genel ve sanatsal hedefleri; ülkenin koşulları ile toplumun yönelimleri, olanakları, gereksinimleri ve bireyden bekledikleri; müzik alanının özellikleri; eğitilecek bireylerin gelişim durumları, hazır bulunuşluk düzeyleri ve eğitim gereksinimleri; çağın gerekleri, birlikte ve ayrı ayrı incelenir (Uçan, 1997 s.). O halde gelişen bu zaman dilimi içinde bireylerin müzik derslerinden beklentilerinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu gerekçelerden hareketle araştırmanın problemini ilköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantıları ve müzik dersine yönelik beklentilerinin bilinmemesi oluşturmaktadır.

1.2. Amaçlar

Bu araştırma ile "İlköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarını ve müzik dersine yönelik beklentilerini" belirlemek genel amacıyla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1) İlköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarına yönelik amaçlar

1.1) İlköğretim öğrencilerinin ailelerinin, müzikle amatör ve profesyonel olarak ilgilenme düzeyleri ne durumdadır?

1.2) İlköğretim öğrencilerinin müzikle ilgili kültürel etkinliklere katılım düzeyleri ne durumdadır?

1.3) İlköğretim öğrencilerinin dinledikleri müzik türü, takip ettikleri müzik dergisi ve müzikle ilgili okudukları kitaplar, TV’de, internette ve radyoda izledikleri ve dinledikleri müzik kanalları hangileridir?

1.4) İlköğretim öğrencilerinin çalgı çalma düzeyleri ne durumdadır?

1.5) İlköğretim öğrencilerinin okul dışındaki müzikal yaşantıları ne durumdadır?

2. İlköğretim öğrencilerinin müzik dersinin amaçladığı kazanımları edinebilmelerine yönelik amaçlar

2.1) İlköğretim öğrencilerinin şarkı söyleyebilme ve seslerini etkili kullanma ile ilgili kazanımları edinmelerine yönelik düşünceleri nedir?

2.2) İlköğretim öğrencilerinin çalgı çalabilme ve çalgılarını etkili kullanma ile ilgili kazanımları edinmelerine yönelik düşünceleri nelerdir?

2.3) İlköğretim öğrencilerinin genel müzik teorisi bilgisi ile ilgili kazanımları edinmelerine yönelik düşünceleri nelerdir?

2.4) İlköğretim öğrencilerinin genel müzik kültürü ile ilgili kazanımları edinmelerine yönelik düşünceleri nelerdir?

2.5) İlköğretim öğrencilerinin müzik dersinde kendilerini ifade

edebilecekleri çalışmalarla ilgili kazanımları edinmelerine yönelik düşünceleri nelerdir?

3. İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik beklentilerine yönelik amaçlar

3.1) İlköğretim öğrencilerinin, müzik dersinden şarkı söyleyebilme ve seslerini etkili kullanma ile ilgili kazanımlara yönelik beklentileri ne düzeydedir?

3.2) İlköğretim öğrencilerinin, müzik dersinden çalgı çalabilme ve çalgılarını etkili kullanma ile ilgili kazanımlara yönelik beklentileri ne düzeydedir?

3.3) İlköğretim öğrencilerinin, müzik dersinden genel müzik teorisi bilgisi ile ilgili kazanımlara yönelik beklentileri ne düzeydedir?

3.4) İlköğretim öğrencilerinin, müzik dersinden genel müzik kültürü ile ilgili kazanımlara yönelik beklentileri ne düzeydedir?

3.5) İlköğretim öğrencilerinin müzik dersinde kendilerini ifade edebilecekleri çalışmalarla ilgili kazanımlara yönelik beklentileri ne düzeydedir?

1.3. Önem

Yapılan bu araştırma:

- 1) Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlayacağı ilköğretim ikinci kademe müzik dersi programına katkı sağlaması açısından,
- 2) İlköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarının belirlenmesi, bu yaş grubundaki yönelimin ve varsa eksikliklerin belirlenerek, geliştirilecek politikalarına ve alınacak önlemlere katkı sağlaması açısından;
- 3) İlköğretim öğrencilerinin müzik dersinden beklentilerinin belirlenmesinin Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim ikinci kademe müzik dersi programlarının geliştirilmesine katkı sağlaması açısından;
- 4) Konu ile ilgili yapılacak olan yeni araştırmalara kaynak olması açısından önem taşır.

1.4. Varsayımlar

- 1) Müzik dersi program doğrultusunda işlenmektedir.
- 2) Öğrencilerin ankete verdikleri cevap samimidir.
- 3) Ölçme aracı geçerli ve güvenilirirdir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma İstanbul ili devlet ilköğretim okulları evreni ile, ayrıca ilköğretim okulu öğrencilerinin sekizinci sınıf kademeleri ile sınırlıdır. Ayrıca araştırmanın amaçlarında da belirtildiği gibi sadece ilköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarını incelemek ve müzik dersine yönelik beklentilerini incelemek yönüyle sınırlıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma tekil tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Tekil tarama modeli “değişkenlerin tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amacı ile yapılan araştırma modelleridir. Bu tür bir yaklaşımda, ilgilenen olay, madde, birey, grup, kurum, konu vb. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye (tanıtılmaya) çalışılır. Bu betimleme, geçmiş ya da şimdiki zamanla sınırlı olabileceği gibi, zamanın bir fonksiyonu olarak, gelişimsel de olabilir.” (Karasar, 2004. syf 77). Bu araştırmada da ilköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarının ve müzik dersine yönelik beklentilerinin belirlenmesi amaçlandığından araştırmanın modeli tekil tarama modeline uygunluk göstermektedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde devlet ilköğretim okullarında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise ulaşılabilen 8 devlet ilköğretim okulundan seçilen 388 adet 8. sınıf öğrencisi oluşturmuştur

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları 12 ile 16 arasında değişmektedir. Öğrencilerin yaş ortalamaları $\bar{x} = 13,81$, standart sapması ise 0,63'tür.

Tablo 1. Anket uygulamasının yapıldığı okulların isimleri ve araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerinin oranı

Okul Adı	Cinsiyet		Toplam f(%)
	Kadın f(%)	Erkek f(%)	
Melek Hatun İlköğretim Okulu	16(69,6)	7(30,4)	23(100)
Halil Türkan İlköğretim Okulu	22(50,0)	22(50,0)	44(100)
Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu	26(46,4)	30(53,6)	56(100)
Osman Gazi İlköğretim Okulu	31(47,0)	35(53)	66(100)
Tarık Us ilköğretim Okulu	27(49,1)	28(50,1)	55(100)
Ahmet Emin Yalman İlköğretim Okulu	30(51,7)	28(48,3)	58(100)
Namık Kemal İlköğretim Okulu	24(45,3)	29(54,7)	53(100)
Melahat Şefi zade İlköğretim Okulu	15(45,5)	18(54,5)	33(100)
TOPLAM	191 (49,2)	197 (50,8)	388(100)

2.3. Verilerin Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla anket kullanılmıştır. Anket soruları araştırmacı tarafından uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Anket ilköğretim okulu öğrencilerinin müzikal yaşantılarının; öğrencilerin müzik dersi amaçlarının gerçekleşmesine yönelik düşüncelerinin ve müzik dersinden beklentilerinin belirlenmeye çalışıldığı üç bölümden oluşmuştur. İlk bölümde ilköğretim öğrencilerinin ve ailelerinin müzikal yaşantılarını incelemek amacıyla 19 soru bulunmaktadır. Bu müzikal yaşantı anketi, öğrencilerin ne tarz müzik dinlediklerini, herhangi bir çalgı çalıp çalmadıklarını, müzikle ilgili kültürel faaliyetleri hangi düzeyde takip ettiklerini, okul dışında bir müzik eğitimi alıp, almadıklarını vb. gibi sorular içermektedir. Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerine uygulanan anketin ikinci bölümünde ise, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik dersi için hazırlanan amaçların, ilköğretim öğrencileri açısından müzik dersinde ne kadarının gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçen 21 soru bulunmaktadır. Bu sorular uzman görüşleri doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı müzik dersi amaçlarından yola çıkılarak hazırlanmıştır. Amaçlar

ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin anlayabileceği şekilde geliştirilip soru halinde ankete konulmuştur. Anketin üçüncü bölümünde ise yine müzik dersi amaçlarından yola çıkarak hazırlanan ve bu amaçlar doğrultusunda ilköğretim öğrencilerinin müzik dersinden beklentilerinin hangi düzeyde olduğunu ölçen sorular bulunmaktadır. İlköğretim okulu öğrencilerine “Hiç”, “Az”, “Çok” ve “Tamamen” seçeneklerini içeren dörtlü derecelmeli bir ölçek uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılan anket, 1 ile 31 Ekim tarihleri arasında, uzman görüşü dâhilinde hazırlanmış olup, Ekim ayı sonunda izin almak üzere Milli Eğitim Bakanlığı’na verilmiştir. 12 Kasım’da Milli Eğitim Bakanlığı’ndan alınan izin ile “Evren ve Örneklem” kısmında “Tablo 1’de” adı geçen okullarda bulunan müdür ve müzik öğretmenlerinden de izin alınarak, uygun olan 8. sınıfların müzik derslerine girilmiş ve anket uygulaması yapılmıştır. Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerine anket ile ilgili ön bilgi verilmiş ve gerekli uyarılar yapılmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi

İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin müzikal yaşantılarının ve müzik dersine yönelik beklentilerinin belirlenmesi kapsamında araştırmacı tarafından geliştirilen anket aracılığıyla toplanan veriler frekans ve yüzdelik çözümlemeleri yapılarak tablolastırılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ilköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarına ve müzik dersine yönelik beklentilerine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin ailelerinde müzikle amatör ya da profesyonel olarak ilgilenenler bulunup bulunmadığının sınanması amacıyla altı soru yöneltilmiştir. Sorulardan elde edilen cevaplar frekans çözümlemeleri yapılarak tablo 2 ile tablo 4 arasında verilmiştir.

Tablo 2. “Ailenizde müzikle amatör olarak ilgilenen biri var mı?” sorusunun frekans çözümlemesi

	F	%
Evet	58	15,0
Hayır	328	85,0
TOPLAM	386	100

Tablo 2’den anlaşıldığı gibi, bu soruya cevap veren 386 ilköğretim öğrencisinden 58’i (%15,0) “evet”, 328’i (%85) “hayır” cevabını işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, öğrencilerin ailelerinde amatör olarak müzikle ilgilenen kişilerin azınlıkta olduğunu söylemek mümkündür.

Ailelerinde müzikle amatör olarak ilgilenen kişiler bulunduğunu ifade eden 58 kişiye kimlerin ve nasıl müzikle ilgilendiği sorulmuştur. Elde edilen cevaplar dağınık bir sıklık göstermiştir. Müzikle amatör olarak ilgilenen 24 anne-babadan 7’sinin bir çalgı çalıp çalmadığı konusunda, araştırmaya katılan öğrenciler çalgı adı yazmadıkları için, bu 7 kişi ile ilgili bir sonuca ulaşılamamıştır. Bu kapsamda çok sınırlı sayıda annenin, bağlama (f:2), ud (f:1), babanın bağlama (f:8), org (f:3), flüt (f:1), darbuka (f:2) çaldığını söylemek mümkündür. Müzikle amatör olarak ilgilenen 34 kardeşten

8'inin bir çalgı çalıp çalmadığı konusunda, araştırmaya katılan öğrenciler bir çalgı adı yazmadıkları için, 8 kişi ile ilgili bir sonuca ulaşamamıştır. Çoğunlukla ise kardeş-abla-ağabey olmak üzere gitar (f:12), piyano (f:1), melodika (f:1), flüt (f:8), bağlama (f:1) ve vürmalı çalgı aleti (davul, darbuka) (f:3) çaldıkları belirlenmiştir. (f:34)

Tablo 3. “Ailenizde müzikle profesyonel olarak ilgilenen biri var mı?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Evet	5	1,3
Hayır	383	98,7
Toplam	388	100

Ailelerinde müzikle profesyonel olarak ilgilenen kişiler bulunduğunu ifade eden 5 kişiye kimlerin ve nasıl müzikle ilgilendiği sorulmuştur.

Tablo 3'ten anlaşılabacağı gibi, bu soruya cevap veren 388 ilköğretim öğrencisinden 5'i (%1,3) “evet”, “383”ü(%98,7) hayır cevabını işaretlemiştir. Ailelerinde müzikle profesyonel olarak ilgilenen kişiler bulunduğunu ifade eden 5 kişiye kimlerin ve nasıl müzikle ilgilendiği sorulmuştur. Elde edilen bulgulardan hareketle, öğrencilerin ailelerinde profesyonel olarak müzikle ilgilenen kişilerin azınlıkta olduğunu söylemek mümkündür. Bu kapsamda çok sınırlı anne-babanın (f:3-Gitar) ve kardeşin (f:2-Gitar) profesyonel olarak müzikle ilgilenmektedir.

Tablo 4. “Ailenizde çalgı aleti çalan biri var mı?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Evet	48	12,4
Hayır	340	87,6
Toplam	388	100

Tablo 4'ten anlaşılabacağı gibi, bu soruya cevap veren 388 ilköğretim öğrencisinden 48'i (%12,4) “evet” 340'ı (%87,6) “hayır” cevabını işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, öğrencilerin ailelerinde çalgı aleti çalan kişilerin azınlıkta

olduğunu söylemek mümkündür. Elde edilen bulgulardan hareketle çok sınırlı sayıda anne (f:4), baba (f:12) ve kardeş (f:29) bir çalgı çalmaktadır.

Tablo 5. “Aileniz müzikle ilgili etkinlikleri takip eder mi?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Evet	162	42,1
Hayır	219	56,9
Toplam	381	100

Tablo 5’ten anlaşılaçağı gibi, bu soruya cevap veren 381 ilköğretim öğrencisinden 162’si (%42,1) “evet”, 219’u (%56,9) “hayır” cevabını işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin nerdeyse yarısının, müzikle ilgili etkinlikleri takip ettiklerini söylemek mümkündür.

Tablo 6. “Hangi müzik etkinliğine, ne sıklıkta gidersiniz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	Sık sık		Ara sıra		Hiçbir zaman		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%
Türk Halk Müziği	6	1,6	65	16,8	315	81,6	386	100
Türk Sanat Müziği	6	1,6	53	13,7	327	84,3	386	100
Opera ve Bale	1	0,3	29	7,5	356	92,2	386	100
Klasik Batı Müziği	4	1,0	37	9,5	345	89,4	386	100
Jazz	8	2,1	46	11,9	332	86,0	386	100
Arabesk	18	4,7	50	13,0	317	82,3	386	100
Pop	69	17,9	145	37,6	172	44,6	386	100
Rock	55	14,2	73	18,9	258	66,8	386	100
R&B Hıp-Hop	62	16,1	80	20,7	243	63,0	386	100

Tablo 6’den anlaşılacağı gibi, bu soruya cevap veren 386 ilköğretim öğrencisinden sadece 1 kişinin, yani %0,3’ünün sık sık opera ve bale etkinliğini takip ettiğini söylemek mümkündür. Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 386 ilköğretim öğrencisinin 356’sının (%92,2) “opera ve bale” etkinliğine “hiç” gitmediğini söylemek mümkündür. Klasik Batı Müziği etkinliğini yine sık sık takip edenlerin sayısı 4 kişidir (%1,0). Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruyu yanıtlayan 386 ilköğretim öğrencisinin 345’inin (%89,4) Klasik Batı Müziği etkinliğine “hiç” gitmediğini söylemek mümkündür. Türk Halk ve Türk Sanat Müziği etkinliklerini takip eden öğrencilerin sayısı eşit olup, 386 öğrenciden 6 öğrencinin (%1,6) Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği etkinliğini sık sık takip ettiğini söylemek mümkündür. Pop, Rock ve Hip-Hop gibi müzik etkinliklerini takip eden öğrenci sayısı çok daha fazladır. 386 ilköğretim öğrencisinin 69’u (%17,9) Pop, 55’i (%14,2) Rock, 62’sinin (%16,1) ise R&B ve Hip-Hop müzik etkinliklerini sık sık takip ettiğini söylemek mümkündür. Elde edilen bulgulardan hareketle Klasik müzik, Opera ve Bale, Türk Halk ve Türk Sanat Müziği etkinliklerini takip eden öğrencilerin sayısı oldukça düşüktür. En fazla takip edilen müzik etkinlikleri ise Pop, Rock ve R&B-Hip-Hop müzik etkinlikleridir.

Tablo 7. “Dinlediğiniz müzik türü nedir?” sorusu frekans çözümlemesi

	Sık sık		Ara sıra		Hiçbir zaman		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%
Türk Halk Müziği	24	6,2	95	24,5	269	69,3	388	100
Türk Sanat Müziği	22	5,7	98	25,3	268	68,1	388	100
Klasik Batı Müziği	11	2,8	60	15,5	317	81,7	388	100
Jazz	23	5,9	65	16,8	299	77,3	387	100
Arabesk	52	13,4	89	23,0	245	63,3	387	100
Pop	233	60,1	88	22,7	67	17,3	388	100
Rock	150	38,7	93	24,0	145	37,4	388	100
R&B Hıp-Hop	178	45,9	83	21,4	127	32,7	388	100

Tablo 7’den anlaşılacağı gibi, elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya cevap veren 388 ilköğretim öğrencisinden 11’inin (%2,8) sık sık Klasik Batı Müziği dinlediğini söylemek mümkündür. 317 (%81,7) öğrencinin ise “hiç” klasik müzik dinlemediği saptanmıştır. Araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisinden 233’ünün (%60,1) sık sık pop müzik dinlediği saptanmıştır. 178 (%45,9) öğrencinin “sık sık” R&B-Hıp-Hop, 150 öğrencinin (%38,7) “sık sık” Rock müzik dinlediği saptanmıştır. Arabesk müziği “sık sık” dinleyenlerin oranı %13,4’tür. Elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan öğrenci sayısına bakıldığında, en düşük oran Klasik müzik ve sonrasında halk ve sanat müziği, caz ve arabesk müziği gelmektedir. En yüksek oran Pop müziğine, sonra sırasıyla Hıp-Hop ve Rock müziğine aittir.

Tablo 8. “Takip ettiğiniz aylık-haftalık bir müzik dergisi var mı? Sorusunun frekans çözümlemesi

	F	%
Evet	52	13,4
Hayır	335	86,6
Toplam	387	100

Tablo 8’den anlaşılaçağı gibi, bu soruya cevap veren 387 ilköğretim öğrencisinden 52 öğrenci (%13,4) müzikle ilgili bir dergiyi takip ettiğini söylemektedir. Bu dergilerin isimleri; Kral dergisi, Salsa dergisi, Blue-jean dergisi, Trendy dergisi, Dream dergisi. Aslında bu dergiler magazin içerikli popüler kültüre ait ve dolayısıyla popüler müzikle ilgili haber-yayın yapan dergilerdir. Araştırma sürecinde anket çalışması uygulanırken, öğrenciler, müzikle ilgili okudukları dergilerin bunlar olduğunu söylemişler, araştırmacı da bu dergi isimlerine yer vermiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, müzikle ilgili aylık-haftalık bir dergi takip edenlerin sayısının oldukça az olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 9. “Son bir yılda müzikle ilgili bir kitap okudunuz mu?” sorusunun frekans çözümlemesi

	F	%
Evet	17	4,4
Hayır	370	95,6
Toplam	387	100

Tablo 9’dan anlaşılaçağı gibi, bu soruya cevap veren 387 ilköğretim öğrencisinden sadece 17’si (%4,4) “evet” yanıtını işaretlemiştir. Okunan kitaplar arasında klasik müzik bestecilerinin bazılarının hayatları (Mozart, Beethoven v.b.) Metalica grubunun hayatı, “İnsan İçin Müzik” , “Küçük Kemancı” , “Uçan Notalar” adında çeşitli kitaplar yer almaktadır. Elde edilen bulgulardan hareketle, son bir yılda müzikle ilgili bir kitap okuyan öğrenci sayısının azınlıkta olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 10. “Televizyonda müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik kanalı ve programlarının isimleri nelerdir?” sorusunun frekans çözümlemeleri

	f	%
Kral Tv	120	46,2
Dream Tv	24	9,2
Power Türk	31	11,9
Number One Tv	14	5,4
Viva	25	9,6
Mtv	18	6,9
Gala	8	3,1
Genç Tv	7	2,7
Mmc	2	0,8
Tatlises	2	0,8
Metro	2	0,8
Trt	2	0,8
Tvt	3	1,2
Diğer	2	0,8
Toplam	260	100

Tablo 10’den anlaşılabacağı gibi, 388 ilköğretim öğrencisi arasında, 120 öğrenci (%46,2) “müzikle ilgili takip ettiğiniz televizyon kanalları ve programları” sorusuna “Kral Tv” yanıtını vermiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, müzik kanalları arasında en fazla izlenen müzik kanalının “Kral Tv” olduğu saptanmıştır. Yine bu soruya yanıt veren 260 ilköğretim öğrencisinden 31 öğrencinin (%11,9) Power Türk tv’yi, 25 öğrencinin (%9,6) Viva Tv’ yi, 24 öğrencinin (%9,2) ise Dream Tv’ yi izlediği saptanmıştır.

Tablo 11. “Radyoda müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik kanalları ve programlarının isimleri nelerdir?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Kral fm	49	31,0
Power Türk fm	19	12,0
İstanbul Fm	9	5,7
Slow Türk	7	4,4
Metro fm	7	4,4
Alem fm	6	3,8
Viva	6	3,8
Best Fm	5	3,2
Radyo D	3	1,9
Tatlises fm	3	1,9
Mavi Radyo	3	1,9
Radyo 7	2	1,3
Rock fm	2	1,3
Understation	2	1,3
Gözde fm	1	0,6
Marmaris fm	1	0,6
Number one fm	1	0,6
Özgür Radyo	1	0,6
Çılgın radyo	1	0,6
Radyo Şahin	2	0,6
Diğer	1	0,6
Toplam	158	100

Tablo 11’den anlaşılacağı gibi, 388 ilköğretim öğrencisi arasında, 49 öğrenci (%31) “müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik kanalı ve programların isimleri” sorusuna “Kral fm” yanıtını vermişlerdir. Elde edilen bulgulardan hareketle radyo kanalları arasında en fazla dinlenen müzik kanalının Kral fm olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan 158 ilköğretim öğrencisinden 19 öğrencinin (%12,0) “Power Türk fm” i, 9 öğrencinin (%5,7) “İstanbul fm”i dinlediği saptanmıştır.

Tablo 12. “İnternette müzikle ilgili takip ettiğiniz müzik sitelerinin ve programlarının isimleri nelerdir? sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Youtube	49	43,0
Linewire	4	3,5
Online music	1	0,9
Diğer	60	52,6
Toplam	114	100

Tablo 12’den anlaşılaçağı gibi, 388 ilköğretim öğrencisi arasında 49 öğrenci (%43,0) “İnternette takip ettiğiniz müzik siteleri ve programların isimleri” sorusuna “Youtube” yanıtını vermiştir. Yine bu soruya yanıt veren 114 öğrenci arasında 4 öğrencinin (%3,5) şarkı indirme programı olan “Linewire”, 1 öğrencinin (%0,9) “Onlinemusic” sitelerini takip ettiğı saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren öğrenciler arasında en fazla takip edilen internet sitesinin “Youtube” olduğı saptanmıştır. Bu soruya yanıt veren 114 öğrenci arasında 60 öğrenci (%52,6) çok farklı site isimleri vermiştir. Gitar çalmayı öğreten siteleri (www.myguitar.com v.b.), şarkı sözleri ve akorlarını yayınlayan siteleri, müzik radyo ve tv kanallarının sitelerini takip ettikleri saptanmıştır.

Tablo 13. “Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Hayır	249	64,2
Evet	139	35,8
Toplam	388	100

Tablo 13’ten anlaşılaçağı gibi, “Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?” sorusuna cevap veren 388 öğrenci arasında 249 öğrenci (%64,2) hayır yanıtını, 139 öğrenci (%35,8) evet yanıtını işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle çalgı çalan öğrencilerin sayısının azınlıkta olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 14. “Hangi çalgı aletini çalıyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Flüt	72	52,9
Gitar	33	24,3
Vurmalı Çalgılar	12	8,8
Piyano/org	9	6,6
Bağlama	5	3,7
Keman	5	3,7
Toplam	136	100

Tablo 14’ten anlaşılacağı gibi, “Hangi çalgıyı çalıyorsunuz?” sorusuna yanıt veren 136 ilköğretim öğrencisi arasında 72 (%52,9) öğrencinin “blok flüt” 33 (%24,3) öğrencinin “gitar”, 12 (8,8) öğrencinin “vurmalı çalgılar” 9 (%6,6) öğrencinin “piyano/org, 5 (%3,7) öğrencinin “bağlama” ve “keman” çaldığı saptanmıştır.

Tablo 15. “Çaldığınız bu çalgı aletini nerede öğreniyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Okulda	80	58,8
Kurs	21	15,4
Aile Fertleri	12	8,8
Kendim/Bilgisayar prg.	9	6,6
Özel Ders	7	5,1
Çevre/Diğer	7	5,1
Toplam	136	100

Tablo 15’ten anlaşılacağı gibi, “Çaldığınız bu çalgı aletini nerede öğreniyorsunuz?” sorusuna yanıt veren 136 ilköğretim öğrencisi arasında, çalgılarını “okulda” öğrenenlerin sayısının 80 (%58,8) olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle çalgı çalmayı okulda öğrenen öğrenciler arasında çoğunluk “blok flüt” çalgısına aittir. (f:72) Çünkü blok flüt bir okul çalgısı olup, okulda öğretilmekte olan, zorunlu bir enstrümandır. Buna rağmen 136 öğrenci arasında bu sayı oldukça düşüktür. Yine çalgı çalmayı okulda öğrenen öğrenciler arasında az sayıda öğrencinin, okullarda açılan keman, gitar, ve piyano kursuna gitmekte (f:10)

oldukları saptanmıştır. Bu soruya yanıt veren 136 öğrenci arasında, 21 öğrenci (%15,4) “kurs” cevabını, 12 öğrenci (%8,8) “aile fertleri” cevabını, 9 öğrenci (%6,6) “kendim ya da bilgisayar programı ile öğrenme” cevabını, 7 öğrenci (%5,1) ise “özel ders” cevabını vermiştir.

Tablo 16. “Çaldığınız çalgı aletini ne kadar süredir çalıyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
1-3 ay	13	9,6
3-6 ay	4	2,4
6-12 ay	3	2,2
1 yıl	23	16,9
2 yıl	23	16,9
3 yıl	24	17,6
4 yıl	8	5,9
5 yıl	17	12,5
Daha Fazla	21	15,4
Toplam	136	100

Tablo 16’den anlaşılabacağı gibi “Çaldığınız çalgı aletini ne kadar süredir çalıyorsunuz?” sorusunu yanıtlayan 136 ilköğretim öğrencisi arasından 24 öğrenci (%17,6) 3 yıldır herhangi bir çalgı çalmaktadır ya da eğitim almaktadır. 5 yıldan daha fazla çalgı çalan ya da eğitimini alan öğrenci sayısı ise 21 (%15,4) dir.

Tablo17. “Okul dışında bir müzik eğitimi alıyor musunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Evet	31	8,0
Hayır	356	91,8
Toplam	387	100

Tablo 17’den anlaşılabacağı gibi, “Okul dışında bir müzik eğitimi alıyor musunuz?” sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasından 31 öğrenci (%8,0) “evet”, 356 öğrenci ise (%91,8) “hayır” cevabını vermiştir. Elde edilen bulgulardan

hareketle okul dışında bir müzik eğitimi alan öğrenci sayısının oldukça az olduğu saptanmıştır.

Tablo 18. “Üyesi olduğunuz bir müzik topluluğu var mı? Sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Hayır	369	95,3
Evet	17	4,4
Toplam	387	100

Tablo 18’den anlaşılacağı gibi, “Üyesi olduğunuz bir müzik topluluğu var mı?” sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasından 17 öğrenci (%4,4) “evet” , 369 öğrenci (%95,3) “hayır” cevabını işaretlemiştir. “Evet” cevabını veren 17 ilköğretim öğrencisi, kendi aralarında çeşitli isimlerde “Rock” ya da “Hıp-Hop” grupları kurmuşlardır. Bu grup elemanları grup olarak stüdyolara gitmekte ve prova yapmaktadırlar.

Tablo 19. “Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alır mısınız?” sorusunun frekans çözümlemesi

	f	%
Evet	183	47,2
Hayır	204	52,6
Toplam	388	100

Tablo 19’den anlaşılabacağı gibi, “Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alır mısınız?” sorusunu yanıtlayan 388 ilköğretim öğrencisi arasında 183 öğrenci (%47,2) “evet”, 204 öğrenci (%52,6) “hayır” cevabını vermiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle öğrenciler arasında çoğunluğun, okul içindeki müzik etkinliklerinde aktif olarak görev almadığı saptanmıştır.

Tablo 20. “Müzik dinlerken hangi elektronik aleti kullanıyorsunuz?” sorusunun frekans çözümlemesi

	Her zaman		Ara sıra		Hiç		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Müzik Seti	116	30,0	113	29,2	158	40,8	388	100
Diskmann	51	13,1	66	17,0	271	69,8	388	100
Bilgisayar- İnternet	225	58,0	92	23,7	71	18,3	388	100
Mp3 çalar-ipod	107	27,6	79	20,4	202	52,1	388	100

Tablo 20’den anlaşılabacağı gibi, “Müzik dinlerken hangi elektronik aleti kullanıyorsunuz?” sorusunu yanıtlayan 388 ilköğretim öğrencisi arasında, 225 öğrencinin (%58,0) müzik dinlerken “Her zaman” “Bilgisayar-İnternet” kullandıkları saptanmıştır. 116 öğrencinin (%30) “Her zaman” “Müzik Seti”, 107 öğrencinin (%27,6) “Her zaman” “İpod” kullandığı, 51 öğrencinin (%13,1) “Her zaman” “Diskmann” kullandığı saptanmıştır. Araştırmacı anket uygulaması sırasında bazı öğrencilerin bazı sorularıyla karşılaşmıştır. Bu öğrenciler müziğe “cep telefonu” ile ulaşmaktadırlar. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında “Telefon ile müzik dinleyen öğrencilerin sayısının 3 olduğu saptanmıştır.

3.2. İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim öğrencilerinin müzik dersi ile ilgili görüşlerine ulaşabilmek amacı ile “Milli Eğitim Bakanlığı’nın müzik dersi için belirlemiş olduğu amaçlardan yola çıkarak, ilköğretim 8. sınıf öğrencileri açısından, müzik dersi amaçlarının ne derece gerçekleştiğini öğrenmek amacı ile öğrencilere, “Hiç”, “Az”, “Çok” ve “Tamamen” seçeneklerini içeren 21 farklı soru içeren, dörtlü derecelmeli bir ölçek uygulanmıştır. Bu uygulama sonuçları aşağıda bulunan Tablo 1’deki gibidir.

Tablo 21. “Müzik dersi ilgili boyutu ne derece gerçekleştirmektedir?” sorusunun frekans çözümlemesi

Müzik dersinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrendim. (2/4, 3/4, 4/4)	156(40,2)	92(25,0)	71(18,8)	62(16,0)	388(100)
	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)	f (%)
Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrendim.	46 (12,8)	185(48,2)	109(28,4)	44 (11,5)	384(100)
Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrendim.	69 (18,1)	104(27,2)	128(33,5)	81 (21,2)	382(100)
Müzik dersi günlük hayatta şarkı söyleme isteğimi arttırdı.	79 (20,4)	104(26,9)	101(26,1)	103(26,6)	387(100)
Düzyime uygun bir şarkıya çalgımla eşlik edebilmeyi öğrendim.	157(42,2)	111(29,8)	68 (18,3)	36 (9,7)	372(100)
Müzik dersi, çalgı çalma konusunda isteğimi yeterince arttırdı.	127(33,5)	102(26,9)	83 (21,9)	67 (17,7)	379(100)
Yaşlara ve cinsiyetlere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrendim.	174(45,5)	120(31,4)	54 (14,1)	34 (8,9)	382(100)
Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının özelliklerini öğrendim.	113(29,2)	163(42,1)	90 (23,3)	20 (5,2)	387(100)
Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı besteci ve sanatçıların isimlerini öğrendim.	92 (24,2)	161(42,4)	85 (22,4)	42 (11,1)	380(100)
Klasik Batı müziği ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendim.	221(57,6)	114(29,7)	35 (9,1)	14 (3,6)	384(100)
Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerini yeterince tanıdığımı düşünüyorum.	162(42,7)	135(35,6)	60 (15,8)	22 (5,8)	379(100)
Müzik dersi iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağladı.	63 (16,6)	111(29,2)	113(29,7)	93 (24,5)	380(100)
Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verildi.	139(36,9)	135(35,8)	63 (16,7)	40 (10,6)	377(100)
Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verildi.	122(31,9)	142(37,1)	75 (19,6)	44 (11,5)	383(100)
Çeşitli hız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrendim. (Allegro, Adagio vb. gibi)	169(43,9)	103(26,8)	67 (17,4)	46 (11,9)	385(100)
Önüne bir şarkının notası konulduğunda, o şarkının notalarını okuyabilirim.	76 (20,0)	133(35,0)	70 (18,4)	101 (26,6)	380(100)
Çeşitli güçlü terimlerinin anlamlarını öğrendim. (Piano, Forte v.b. gibi)	118(30,9)	138(36,1)	78 (20,4)	48 (12,6)	382(100)
Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrendim. (Hüseyni makamı, Nihavent Makamı vb. gibi)	189(49,5)	110(28,8)	50 (13,1)	33 (8,6)	382(100)
Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrendim (Do Majör-La minör v.b. gibi)	174(45,2)	106(27,5)	69 (17,9)	36 (9,4)	385(100)
Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrendim.	153(39,6)	105(27,2)	67 (17,4)	61 (15,8)	386(100)
Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini öğrendim.	155(40,4)	155(40,4)	44 (11,5)	30 (7,8)	384(100)

1) “Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrendim.” sorusunu yanıtlayan 384 ilköğretim öğrencisi arasından 46 öğrenci (%12,8) “hiç”, 185 öğrenci (%48,2) “Az”, 109 öğrenci (%28,4) “Çok”, 44 öğrenci (%11,5) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruyu yanıtlayan 384 ilköğretim öğrencisinden 44 öğrencinin (%11,5) “Tamamen”, 185 öğrencinin ise (%48,2) “Az” sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrendiğini söylemek mümkündür. “Hiç” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 46 (%12,8) olduğu saptanmıştır.

2) “Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrendim.” sorusunu, yanıtlayan 382 ilköğretim öğrencisi arasından 69 öğrenci (%18,1) “Hiç”, 104 öğrenci (%27,2) “Az”, 128 öğrenci (%33,5) “Çok”, 81 öğrenci (%21,2) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruyu yanıtlayan 382 ilköğretim öğrencisinden 128 öğrenci (%33,5) “Çok”, 81 öğrenci (%21,2) “Tamamen” “Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi ” öğrendiğini söylemek mümkündür. 69 öğrenci (%18,1) ise “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, “Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söylemeyi öğrenmediğini düşünmektedir

3) “Müzik dersi günlük hayatta şarkı söyleme isteğimi arttırdı” sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasından, 79 öğrenci (%20,4) “Hiç”, 104 öğrenci (%26,9) “Az” , 101 öğrenci (%26,1) “Çok”, 103 öğrenci (%26,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, 104 öğrenci (%26,9), müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini “Az”, 103 öğrenci (%26,6) “Tamamen” arttırdığını düşünmektedir. Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini “Hiç” arttırmadığını düşünen öğrencilerin sayısının ise 79 (%20,4) olduğunu söylemek mümkündür.

4) “Düzeyime uygun bir şarkıya çalgımla eşlik edebilmeyi öğrendim” sorusuna yanıt veren 372 ilköğretim öğrencisinden 157 öğrenci (%42,2) “Hiç”, 111 öğrenci (%29,8) “Az”, 68 öğrenci (%18,3) “Çok”, 36 öğrenci (%9,7) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulara hareketle, araştırmaya katılan öğrenciler arasında “Düzeyime uygun bir şarkıya eşlik edebilmeyi öğrendim” sorusuna, “Hiç” seçeneğini işaretleyerek hiç öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının 157 (%42,2) olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında, “Düzeyime uygun bir şarkıya çalgımla eşlik edebilmeyi öğrendim” sorusuna “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, tamamen öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 36 (%9,7) olduğunu söylemek mümkündür.

5) “Müzik dersi, çalgı çalma konusunda isteğimi yeterince arttırdı” sorusunu yanıtlayan ilköğretim 379 öğrenci arasında 127 öğrenci (%33,5) “Hiç”, 102 öğrenci (%26,9) “Az”, 83 öğrenci (%21,9) “Çok”, 67 öğrenci ise (%17,7) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle 127 öğrenci (%33,5) “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğimi yeterince arttırdı” sorusuna “Hiç” yanıtını vererek, müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteklerini yeterince arttırmadığını düşündüklerini söylemek mümkündür. 67 öğrenci ise (%17,7) müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteklerini “Tamamen” arttırdığını düşünmektedir.

6) “Yaşlara ve cinsiyetlere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrendim” sorusunu yanıtlayan 382 ilköğretim öğrencisi arasında 174 öğrenci (%45,5) “Hiç”, 120 öğrenci (%31,4) “Az”, 54 öğrenci (%14,1) “Çok”, 34 öğrenci (8,9) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrendim” sorusuna “Hiç” yanıtını veren 174 öğrencinin (%45,5), yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmediğini düşündüğünü söylemek mümkündür. Tamamen öğrendiğini düşünen ve “Tamamen” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin sayısı ise 34’tür (%8,9).

7) “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının özelliklerini öğrendim” sorusunu yanıtlayan 387 ilköğretim öğrencisi arasında 113 öğrenci (%29,2) “Hiç” seçeneğini, 163 öğrenci (%42,1) “Az” seçeneğini, 90 öğrenci (23,3) “Çok” seçeneğini, 20

öğrenci (%5,2) ise “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini “Az” öğrendiğini düşünen öğrenci sayısı 163 (%42,1) ’tür. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısı ise 20 (%5,2) ’dir.

8) “Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendim” sorusuna yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında 92 öğrenci (%24,2) “Hiç” seçeneğini, 161 (%42,4) “Az” seçeneğini, 85 öğrenci (%22,4) “Çok” seçeneğini, 42 öğrenci (%11,1) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Hiç” seçeneğini işaretleyen 92 öğrencinin, kendi kültürü ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmediğini söylemek mümkündür. Yine aynı soruyu yanıtlayan 161 öğrenci kendi kültürü ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini “Az”, 42 öğrenci ise “Tamamen” öğrendiğini düşünmektedir.

9) “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendim” sorusuna yanıt veren 384 ilköğretim öğrencisi arasında 221 öğrenci (%57,6) “Hiç” seçeneğini, 114 öğrenci “Az” (%29,7) seçeneğini, 35 öğrenci (%9,1) “Çok” seçeneğini, 14 öğrenci (%3,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren 221 öğrencinin, klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini “Hiç” öğrenmediklerini söylemek mümkündür. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısı ise 14 öğrencidir.

10) “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince tanıdığımı düşünüyorum” sorusuna yanıt veren 379 ilköğretim öğrenci arasında 162 öğrenci (%42,7) “Hiç” seçeneğini, 135 öğrenci (%35,6) “Az” seçeneğini, 60 öğrenci (%15,8) “Çok” seçeneğini, 22 öğrenci (%5,8) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruyu yanıtlayan 162 öğrenci “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmediğini” düşünmektedir. Yine bu soruyu yanıtlayan 22 öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, bu öğrencilerin “Müzik dersinde başka ülke ve

kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verildiğini” düşündükleri saptanmıştır.

11) “Müzik dersi iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağladı” sorusuna yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında 63 öğrenci (%16,6) “Hiç” seçeneğini, 111(%29,2) öğrenci “Az” seçeneğini, 113 öğrenci (%29,7) “Çok” seçeneğini, 93 öğrenci (%24,5) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Çok” seçeneğini işaretleyen 113 öğrenci “Müzik dersinin, kendisinin iyi bir müzik dinleyicisi olmasını sağladığını “ düşünmektedir. “Hiç” seçeneğini işaretleyen 63 öğrenci ise, “Müzik dersinin, kendisinin iyi bir müzik dinleyicisi olmasını sağlamadığı düşüncesindedir.

12) “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verildi” sorusuna yanıt veren 377 ilköğretim öğrencisi arasında 139 öğrenci (%36,9) “Hiç” seçeneğini, 135 öğrenci (%35,8) “Az” seçeneğini, 63 öğrenci (%16,7) “Çok” seçeneğini, 40 öğrenci (%10,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 377 öğrenci arasında, “Hiç” seçeneğini işaretleyen 139 öğrencinin “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verildiğini” düşünmediğini söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyen 40 öğrenci ise “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verildiğini” düşündüğünü söylemek mümkündür.

13) “Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verildi” sorusuna yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisinden 122 öğrenci (%31,9) “Hiç” seçeneğini, 142 öğrenci (%37,1) “Az” seçeneğini, 75 öğrenci (%19,6) “Çok” seçeneğini, 44 öğrenci (%11,9) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren 383 öğrenci arasında 142 öğrencinin “Müzik dersinde kendini ifade edebileceği çalışmalara “Az” yer verildiğini düşündüklerini söylemek mümkündür. Yine “Müzik dersinde kendini ifade edebileceği çalışmalara “Tamamen” yer verildiğini düşünen öğrencilerin sayısının 40 olduğu saptanmıştır.

14) “Çeşitli hız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrendim” sorusuna yanıt veren 385 ilköğretim öğrenciden 169 öğrenci (%43,9) “Hiç” seçeneğini, 103 öğrenci (%26,8) “Az” seçeneğini, 67 öğrenci (%17,4) “Çok” seçeneğini, 46 öğrenci (%11,9) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Çeşitli hız terimlerinin anlamlarını “ “Hiç” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının 169 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 46 olduğu saptanmıştır.

15) “Önüme bir şarkının notası konulduğunda o şarkının notalarını okuyabilirim” sorusuna yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında 76 öğrenci (%20,0) “Hiç” seçeneğini, 133 öğrenci (35,0) “Az” seçeneğini, 70 öğrenci (%18,4) “Çok” seçeneğini, 101 öğrenci (%26,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Önüme bir şarkının notası konulduğunda “Az” okuyabileceğini” düşünen öğrencilerin sayısının 133 olduğunu söylemek mümkündür. Önüne konulan bir şarkının notalarını “Tamamen” okuyabileceğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 101 olduğu saptanmıştır.

16) “Çeşitli gürlük terimlerinin anlamlarını öğrendim” sorusuna yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisi arasında 118 öğrenci (%30,9) “Hiç” seçeneğini, 138 öğrenci (%36,1) “Az” seçeneğini, 78 öğrenci (%20,4) “Çok” seçeneğini, 48 öğrenci (%12,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Çeşitli gürlük terimlerinin anlamlarını “Hiç” öğrenmediğini” düşünen öğrencilerin sayısının 118 olduğunu söylemek mümkündür. “Az” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısı ise 138’dir ve grup içindeki tüm cevaplar arasında en fazla işaretlenen seçenektir. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 48 öğrenci olup, grup içinde en az işaretlenen seçenek olduğu saptanmıştır.

17) “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrendim” sorusuna yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisi arasında 189 öğrenci (%49,5) “Hiç” seçeneğini, 110 öğrenci (%28,8) “Az” seçeneğini, 50 öğrenci (%13,1) “Çok” seçeneğini, 33 öğrenci (%8,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini “Hiç” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin

sayısının 189 öğrenci olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 33 öğrenci olduğunu söylemek mümkündür.

18) “Batı müziğinde bulunan majör ve minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrendim.” sorusuna yanıt veren 385 ilköğretim öğrencisi arasında 174 öğrenci (%45,2) “Hiç” seçeneğini, 106 öğrenci (%27,5) “Az” seçeneğini, 69 öğrenci (%17,9) “Çok” seçeneğini, 36 (%9,4) öğrenci ise “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Batı müziğinde bulunan majör ve minör gamların anlamlarını ve isimlerini “Hiç” öğrenmediğini” düşünen öğrencilerin sayısının 174 öğrenci olduğu saptanmıştır. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının 36 öğrenci olduğu saptanmıştır.

19) “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrendim” sorusuna yanıt veren 386 ilköğretim öğrencisi arasında 153 öğrenci (%39,6) “Hiç” seçeneğini, 105 öğrenci (%27,2) “Az” seçeneğini, 67 öğrenci (%17,4) “Çok” seçeneğini, 61 öğrenci (%15,8) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin isimlerini “Hiç” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının 153 olduğu saptanmıştır. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 61 olduğunu söylemek mümkündür.

20) “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini öğrendim” sorusuna yanıt veren 384 ilköğretim öğrencisi arasında 155 öğrenci (%40,4) “Hiç” seçeneğini, 155 öğrenci (%40,4) “Az” seçeneğini, 44 öğrenci (%11,5) “Çok” seçeneğini, 30 öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 384 öğrenci arasında 155 öğrencinin “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini “Hiç” öğrenmediğini düşündüğü saptanmıştır. “Tamamen” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 30 olduğunu söylemek mümkündür.

21) “Batı müziğinde bulunan basit, temel ritim kalıplarının isimlerini öğrendim” sorusuna yanıt veren 388 ilköğretim öğrencisi arasında 156 öğrenci (%40,2) “Hiç” seçeneğini, 97 öğrenci (%25,0) “Az” seçeneğini, 73 öğrenci

(%18,8) “Çok” seçeneğini, 62 öğrenci (%16,0) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Batı müziğinde bulunan basit, temel ritim kalıplarının isimlerini “Hiç” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının 155 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının ise 60 olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya katılan ilköğretim 8. sınıf öğrencilerine, Milli Eğitim Bakanlığının müzik dersi için belirlemiş olduğu amaçlardan yola çıkarak, müzik dersinden beklentilerinin ne olduğunu ölçmeyi amaçlayan 20 soruluk bir anket uygulanmıştır. Bu anket sonuçlarına Tablo 22’de ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Tablo 22. İlköğretim öğrencilerinin müzik dersinden beklentileri ne düzeydedir?
sorusunun frekans çözümlemesi

Müzik Dersinde	Hiç		Az		Çok		Tamamen		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi isterim.	28	(7,2)	49,	(12,7)	123	(31,8)	187	(48,3)	387	(100)
Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi isterim	60	(15,5)	65	(16,8)	116	(30,1)	145	(37,6)	386	(100)
Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini arttırmasını isterim.	48	(12,4)	65	(16,8)	117	(30,3)	156	(40,4)	387	(100)
Düzeyime uygun bir şarkıya çalgımla eşlik edebilmeyi isterim.	60	(15,9)	56	(14,8)	101	(26,7)	161	(42,6)	378	(100)
Müzik dersinin, çalgı çalma konusunda isteğini arttırmasını isterim. .	43	(11,3)	69	(18,1)	129	(33,8)	141	(36,9)	382	(100)
Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmek isterim	74	(19,4)	85	(22,3)	117	(30,6)	106	(27,7)	382	(100)
Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının özelliklerini öğrenmek isterim.	50	(13,2)	73	(19,3)	127	(33,5)	129	(34)	379	(100)
Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.	63	(16,4)	94	(24,5)	107	(27,9)	119	(31,1)	383	(100)
Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.	61	(15,9)	110	(28,7)	96	(25,1)	116	(30,3)	383	(100)
Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini isterim.	65	(17,1)	78	(20,5)	125	(32,8)	113	(29,7)	381	(100)
Müzik dersinin, iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağlamasını isterim.	27	(7,0)	66	(17,2)	115	(30,0)	175	(45,7)	383	(100)
Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini isterim.	37	(9,7)	50	(13,2)	110	(28,9)	183	(48,2)	380	(100)
Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verilmesini isterim.	49	(12,9)	50	(13,2)	133	(35,0)	148	(38,9)	380	(100)
Çeşitli hız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim. (Allegro, Adagio vb. gibi)	80	(20,8)	91	(23,7)	108	(28,1)	105	(27,3)	384	(100)
Çeşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim. (Piyano, Forte vb. gibi)	65	(17,1)	81	(21,3)	119	(31,3)	115	(30,3)	380	(100)
Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmek isterim. (Hüseyni makamı, Nihavent makamı vb. gibi)	85	(22,2)	99	(25,8)	99	(25,8)	100	(26,1)	383	(100)
Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrenmek isterim. (Do majör-La minör vb. gibi)	87	(22,7)	93	(24,3)	107	(27,9)	96	(25,1)	383	(100)
Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmek isterim.	66	(17,2)	101	(26,3)	94	(24,5)	123	(32,0)	385	(100)
Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini öğrenmeyi isterim.	68	(17,6)	98	(25,3)	112	(28,9)	109	(28,2)	387	(100)
Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrenmeyi isterim. (2/4, 3/4, 4/4 vb. gibi)	79	(20,5)	73	(18,9)	105	(27,2)	129	(33,4)	386	(100)

1) “Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi isterim” sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasında 28 öğrenci (%7,2) “Hiç” seçeneğini, 49 öğrenci (%12,7) “Az” seçeneğini, 123 öğrenci 31,8 “Çok” seçeneğini, 187 öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 28 olduğunu söylemek mümkündür. “Müzik yaparken sesini doğru temiz ve etkili kullanabilmeyi “Tamamen” öğrenmek isteyen öğrencilerin sayısının ise 187 olduğu saptanmıştır.

2) “Bir koro ya da orkestra ile birlikte uyumlu şarkı söyleyebilmeyi isterim” sorusuna yanıt veren 386 ilköğretim öğrencisi arasında 60 öğrenci (%15,5) “Hiç” seçeneğini, 65 öğrenci (%16,8) “Az” seçeneğini, 116 öğrenci (%30,1) “Çok” seçeneğini, 145 öğrenci (%37,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Bir koro ya da orkestra ile birlikte uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrenmeği “Hiç” seçeneğini işaretleyerek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 60 olduğunu söylemek mümkündür. “Bir koro ya da orkestra ile birlikte uyumlu şarkı söyleyebilmeyi “Tamamen” isteyen öğrencilerin sayısının ise 145 olduğu saptanmıştır.

3) “Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini arttırmasını isterim” sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasında 48 öğrenci (%12,4) “Hiç” seçeneğini, 65 öğrenci (%16,8) “Az” seçeneğini, 117 öğrenci (%30,3) “Çok” seçeneğini, 156 öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik dersinin günlük hayatta şarklı söyleme isteğini arttırmasını “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 48 olduğunu söylemek mümkündür. “Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini arttırması “Tamamen” isteyen öğrencilerin sayısının ise 156 olduğu saptanmıştır.

4) “Düzeyime uygun bir şarkıya çalgıyla eşlik edebilmeyi isterim” sorusuna yanıt veren 378 ilköğretim öğrencisi arasında 60 öğrenci (%15,9) “Hiç” seçeneğini, 56 öğrenci (%14,8) “Az” seçeneğini, 101 öğrenci (%26,7) “Çok” seçeneğini, 161 öğrenci (%42,6) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Düzeyine uygun bir şarkıya çalgısıyla eşlik edebilmeyi “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 60 olduğunu söylemek mümkündür. “Düzeyine uygun bir şarkıya çalgısıyla eşlik edebilmeyi “Tamamen” isteyen öğrencilerin sayısının ise 161 olduğu saptanmıştır.

5) “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini arttırmasını isterim” sorusuna yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisi arasında 43 öğrenci (%11,3) “Hiç”, 69 öğrenci (%18,1) “Az”, 129 öğrenci (%33,8) “Çok”, 141 öğrenci (%36,9) öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini arttırmasını, “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 43 olduğunu söylemek mümkündür. “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini “Tamamen” arttırmasını isteyen öğrencilerin sayısının ise “146 olduğu saptanmıştır.

6) “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmeyi isterim” sorusuna yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisi arasında 74 öğrenci (%19,4) “Hiç” seçeneğini, 85 öğrenci (%22,3) “Az” seçeneğini, 117(%30,6) “Çok” seçeneğini, 106 öğrenci (%27,7) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 74 olduğunu söylemek mümkündür. “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmeyi “Tamamen” isteyen öğrencilerin sayısının ise 106 olduğu saptanmıştır

7) “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini öğrenmek isterim” sorusuna yanıt veren 379 ilköğretim öğrencisi arasında 50 öğrenci (%13,2) “Hiç” seçeneğini, 73 öğrenci (%19,3), “Az” seçeneğini, 127 öğrenci “Çok” seçeneğini, 129 öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Çeşitli

çalgı ve çalgı topluluklarının özelliklerini, “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 74 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” öğrenmek isteyen öğrencilerin sayısının ise 129 olduğu saptanmıştır.

8) “Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.” sorusuna yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisi arasında, 63 öğrenci (%16,4) “Hiç” seçeneğini, 94 öğrenci (%24,5) “Az” seçeneğini, 107 öğrenci (%27,9) “Çok” seçeneğini, 119 öğrenci ise “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 63 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 119 olduğu saptanmıştır.

9) “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim” sorusuna yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisi arasında 61 öğrenci (%15,9) “Hiç” seçeneğini, 110 öğrenci (%28,7) “Az” seçeneğini, 96 öğrenci (%25,1) “Çok” seçeneğini, 116 öğrenci (%30,3) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 61 olduğunu, “Az” öğrenmek isteyen öğrencilerin sayısının 110 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” öğrenmek isteyenlerin sayısının ise 116 olduğu saptanmıştır.

10) “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini isterim.” sorusuna yanıt veren 381 ilköğretim öğrencisi arasında 65 öğrenci (%17,1) “Hiç”, 78 öğrenci (%20,5) “Az”, 125 öğrenci (%32,8) “Çok”, 113 öğrenci (%29,7) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini, “Hiç seçeneğini işaretleyerek, istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 67 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen”

seçeneğini işaretleyerek, istediğini belirten öğrencilerin sayısının 113, “Çok” isteyen öğrencilerin sayısının ise 125 olduğu saptanmıştır.

11) “Müzik dersinin, iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağlamasını isterim” sorusuna yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisi arasında 27 öğrenci (%7,0) “Hiç” seçeneğini, 66 öğrenci (17,2) “Az” seçeneğini, 115 öğrenci “Çok” seçeneğini, 175 öğrenci (%45,7) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik dersinin, iyi bir müzik dinleyicisi olmasını sağlamasını, “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 27 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 175 olduğu saptanmıştır.

12) “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini isterim” sorusuna yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında 37 öğrenci (%9,7) “Hiç” seçeneğini, 50 öğrenci (%13,2) “Az” seçeneğini, 110 öğrenci (%35,0) “Çok” seçeneğini, 183 öğrenci (%48,2) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yer verilmesini, “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 37 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini” istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 183 olduğu saptanmıştır.

13) “Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verilmesini isterim.” sorusuna yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında 49 öğrenci (%12,9) “Hiç” seçeneğini, 50 öğrenci (%13,2) “Az” seçeneğini, 133 öğrenci (%35,0) “Çok” seçeneğini, 148 öğrenci (%38,9) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verilmesini, “Hiç” seçeneğini işaretleyerek istemediğini belirten öğrencilerinin sayısının 49 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek “Müzik dersinde kendini ifade edebileceği çalışmalara yeterince yer verilmesini “ istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 148 olduğu saptanmıştır.

14) “Çeşitli hız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim” sorusuna yanıt veren 384 ilköğretim öğrencisi arasında 80 öğrenci (%20,8) “Hiç” seçeneğini, 91 öğrenci (%23,7) “Az” seçeneğini, 108 öğrenci (%28,1) “Çok” seçeneğini, 105 öğrenci (%27,3) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Çeşitli hız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını” Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 80 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Çeşitli hız terimlerinin isimlerinin ve anlamlarını” öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının 105, “Çok” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 108 olduğunu söylemek mümkündür.

15) “Çeşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim” sorusuna yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında 65 öğrenci (%17,1) “Hiç” seçeneğini, 81 öğrenci (%21,3) “Az” seçeneğini, 119 öğrenci (%31,3) “Çok” seçeneğini, 115 öğrenci (%30,3) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Çeşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 65 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Çeşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını” öğrenmek isteyen öğrencilerin sayısının 115, “Çok” seçeneğini işaretleyerek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 119 olduğu saptanmıştır.

16) “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmek isterim.” sorusuna yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisi arasında 85 öğrenci (%22,2) “Hiç” seçeneğini, 99 öğrenci (%25,8) “Az” seçeneğini, 99 öğrenci (%25,8) “Çok” seçeneğini, 100 öğrenci “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 85 olduğunu söylemek mümkündür. “Az” ve “Çok” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin sayısı eşit olup, “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini” öğrenmek istediğini belirten

öğrencilerin sayısının 99, “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 100 olduğu saptanmıştır.

17) “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrenmek isterim.” sorusuna yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisi arasında 87 öğrenci (%22,7) “Hiç” seçeneğini, 93 öğrenci (%24,3) “Az” seçeneğini, 107 öğrenci (%27,9) “Çok” seçeneğini, 96 öğrenci (%25,1) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 87 olduğunu söylemek mümkündür. “Çok” seçeneğini işaretleyerek, “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini” öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 107 olduğu saptanmıştır.

18) “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmek isterim.” sorusuna yanıt veren 385 ilköğretim öğrencisi arasında 66 öğrenci (%17,2) “Hiç” seçeneğini, 101 öğrenci (%26,3) “Az” seçeneğini, 94 öğrenci (%24,5) “Çok” seçeneğini, 123 öğrenci (%32,0) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 66 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını” öğrenmek isteyen öğrencilerin sayısının ise 123 olduğu saptanmıştır.

19) “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini öğrenmeyi isterim.” sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasında, 68 öğrenci (%17,6) “Hiç” seçeneğini, 98 öğrenci (%25,3) “Az” seçeneğini, 112 öğrenci (%28,9) “Çok” seçeneğini, 109 öğrenci (%28,2) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 68 olduğunu söylemek mümkündür. “Çok” seçeneğini işaretleyerek, “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim

kalıpları) isimlerini” öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 112 olduğu saptanmıştır.

20) “Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrenmeyi isterim.” sorusuna yanıt veren 386 ilköğretim öğrencisi arasında 79 öğrenci (%20,5) “Hiç” seçeneğini, 73 öğrenci (%18,9) “Az” seçeneğini, 105 öğrenci (%27,2) “Çok” seçeneğini, 129 öğrenci (%33,4) “Tamamen” seçeneğini işaretlemiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, “Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını” “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, öğrenmek istemediğini belirten öğrencilerin sayısının 79 olduğunu söylemek mümkündür. “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını” öğrenmek istediğini belirten öğrencilerin sayısının ise 129 olduğu saptanmıştır.

BÖLÜM IV

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanılarak, araştırmanın yanıt aradığı ve “Amaçlar” başlığı altında bulunan sorular doğrultusunda varılan sonuçlar verilmeye çalışılacaktır.

4.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin müzikal yaşantılarını ve müzik dersinden beklentilerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Öncelikle genel olarak öğrencilerin müzikal yaşantı anket sonuçlarını değerlendirecek olursak, araştırmaya katılan öğrencilerin “edilgen” bir müzikal yaşantılarının olduğunu söylenebilir.

“Yaşantı, insanın çevresindeki karşıtı ile etkileşim içinde bulunmasıdır. İnsanın çevresinde bulunan karşıtı canlı, cansız varlıklar, toplumsal olaylar olabilir. İnsan karşıtına etki yaparak, kendisi etkin olabilir, karşıtından gelen etkileri kabul ederek edilgin olabilir; ya da insan karşıtıyla hem etkin hem edilgin olabilir (Başaran, Ankara)

Araştırmaya katılan öğrenciler, sistem içerisinde, kendilerine sunulan seçenekler arasından müzik seçimlerini yapmaktadırlar. Araştırmaya katılan öğrencilerin, müziğe ulaşmak için, daha kolay ulaşabilecekleri araçları, Tv kanallarını ve interneti kullandıkları saptanmıştır. Araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisinden %46,2’sinin “Kral Tv”yi izlediği saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisi arasında, müzikle ilgili etkinlikleri takip eden, konsere giden öğrenci sayısının ise, “Klasik Batı Müziği” konserine %1,0 oranında öğrencinin “Sık sık”, %9,5 oranında öğrencinin ise “ara-sıra” gittiği saptanmıştır. Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği konserlerine %1,6 oranında öğrencinin “sık sık”, %16,8 oranında öğrencinin “ara-sıra” gittiği saptanmıştır.

Araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisi arasında “Çalgı aleti çalan” öğrencilerin oranının, çalmayanlara göre çok düşük olduğu saptanmıştır. “Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?” sorusuna “Hayır” cevabını veren öğrencilerin oranının %64,2 olduğu saptanmıştır. “Evet” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin oranının ise %35,8’dir. “Evet” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin ise çoğunluğunun okulda, müzik dersinde blok flüt çaldığı saptanmıştır. (f=72, %52,9) Gitar, keman, piyano.. vb, gibi enstrümanları okul dışında, özel ders alarak ya da bir müzik kursuna giderek öğrenen öğrencilerin sayısının ise azınlıkta olduğunu söylemek mümkündür. (Gitar; f= 33 - %24,3, Piyano; f=9 - %6,6, Keman; f=5 - %5,7)

Araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisi arasında “Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alır mısınız?” sorusuna “Evet” cevabını veren öğrenci sayısı %47,2 , “Hayır” cevabını veren öğrenci sayısı ise %52,8’dir. Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alan öğrencilerin oranı, almayanlara oranla düşük olmakla birlikte yakın olduğu saptanmıştır.

Konuyla ilgili yapılan bir araştırma da bulgumuzu destekler niteliktedir. 2002 yılında yapılmış olan bu araştırma:

‘Müzik öğretmenlerinin, “öğrencilerinin müzik dersine yönelik davranışları” ile ilgili görüşleri nedir?’ sorusuna: “Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin sorulara verdikleri cevaplar doğrultusunda öğrencilerin çoğunun müzik dersine, “hazır gelme, ilgi gösterme, müzik kültürü (konsere gitme, müzik faaliyetlerini takip etme-haberdar olma... vb) , genel müzik bilgisi, müzik becerisi (Müzik ile ilgili öğrenilenlerin uygulanabiliyor olması), okuldaki müzik faaliyetlerine katılma, sahip olunan müzik yeteneği konularında yetersiz oldukları, bu yetersizliklerinin “müzik kültürü” konusunda %80,7, “genel müzik bilgisinde ise %73,5’e kadar çıktığı görülmektedir (Gürşen, 2002).

2002 yılında müzik öğretmenlerine uygulanmış olan bu araştırma sonuçlarının, 2007–2008 eğitim ve öğretim yılında, araştırmacı tarafından ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin müzikal yaşantılarını inceleyen anket sonuçlarını doğrular nitelikte olduğu söylenebilir. Elde edilen bulgulardan hareketle, geçen beş yıl içinde, yapılan müzik eğitiminde değişen bir şey olmadığını söylemek mümkündür.

4.1.1. İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin “Müzikal Yaşantılarını” İnceleyen Anket Sonuçları ve Yorumları

Araştırmanın bu kısmında, öğrencilerin müzikal yaşantılarını incelemek amacıyla, öğrencilere sorulan ve 19 farklı soru içeren anket sonuçlarına yer verilmiştir. Bu sorular arasında, ilk olarak, öğrencilerin ailelerinin müzikal yaşantılarını incelemek amacıyla, öğrencilere dört soru yöneltilmiştir. Bu dört sorunun genel olarak varmak istediği nokta, araştırmaya katılan öğrencilerin aile üyelerinin, müzikle amatör ya da profesyonel olarak ilgilenip ilgilenmediklerini ve müzikle ilgili etkinlikleri, takip edip etmediklerini öğrenmektir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruları yanıtlayan 386 ilköğretim öğrencisinin, sadece %15’inin **ailelerinin müzikle amatör olarak ilgilendiği** sonucu ortaya çıkmıştır. **Müzikle profesyonel olarak ilgilenen ailelerin** oranının ise sadece %1,3 olduğu saptanmıştır. **Müzikle ilgili etkinlikleri takip eden ailelerin** oranının ise %42,1 olduğu saptanmıştır. Müzikle ilgili etkinlikleri takip eden ailelerin sayısının, takip etmeyen ailelerin sayısına nerdeyse eşit olduğu saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisinin ailelerinin büyük bir çoğunluğunun müzikle, amatör ya da profesyonel olarak ilgilenmediklerini söylemek mümkündür. Müzikle ilgili etkinlikleri takip eden ailelerin oranının ise, müzikle ilgili etkinlikleri takip etmeyen ailelerin oranına eşit olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerine, “Hangi müzik etkinliğine, ne sıklıkta gidersiniz ve “Dinlediğiniz müzik türü?” soruları yöneltilmiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren 386 ilköğretim öğrencisi arasında, Opera ve Bale etkinliğine “Sık Sık” gittiğini belirten öğrencilerin oranının %0,3 olduğu saptanmıştır. Bu durumda araştırmaya katılan öğrencilerin %92,2’sinin Opera ve Bale etkinliklerine “Hiç” gitmediğini söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrenciler arasında “Klasik Batı Müziği” etkinliklerini “Sık sık” takip eden öğrencilerin oranının ise %1,0 olduğu saptanmıştır. Bu durumda araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, %89,4’ünün Klasik Batı Müziği etkinliklerini “Hiç” takip etmediklerini ya da bu etkinliklere “Hiç” gitmediklerini söylemek mümkündür. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında “Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği” etkinliklerini takip eden öğrenci oranının da çok düşük olduğu

saptanmıştır. Bu oran, 386 öğrenci arasında sadece %1,6'dır. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının daha çok, "Rock, R&B-Hip –Hop ve Pop" müziği konserlerini takip ettikleri saptanmıştır. Bu oran; %17,9 Pop, %14,2 Rock, %16,1 ise R&B ve Hip-Hop şeklindedir. Görüldüğü üzere "Popüler Müzik" olarak adlandıracağımız müzik türleri, öğrenciler tarafından daha fazla tercih edilmektedir.

Tunalıoğlu'nun 1999 yılında yapmış olduğu yüksek lisans tezinde, Tunalıoğlu, öğrencilerin müzik yaşantısının belirlenmesi amacı doğrultusunda uygulanan testlere ek olarak sorulan sorular yardımıyla, öğrencinin gördüğü müzik eğitimi sonucu, müzik yaşantısının şekliyle ilgili ulaşılan yargıları şu şekilde aktarmak mümkündür: "Öğrenci, okulda gördüğü müzik eğitimi sonucunda, yeterli müziksel bilgi ve görgüyü alamadığı için, müziksel alanda yapacağı seçimleri kendisi yönlendirememekte ve dışsal faktörlerin etkisinde kalmaktadır. Bunun sonucunda da, öğrencinin müzik yaşantısındaki seçimleri, ticari amaç güdülerek hazırlanan ve sanatsal yönden son derece fakir olan popüler müzikle sınırlı kalmaktadır. Böylece, çevresinde ve dünya üzerindeki onca farklı müzik türüne yabancı ve müziksel seçimleri son derece kısır boyutta olan gençlerin topluma kazandırıldıkları görülmektedir. Buna bağlı olarak öğrenci, günlük müzik yaşantısında, çok sesli müzik faaliyetlerine yer vermemektedir. Biraz daha ayrıntıya inecek olursak; öğrenci, klasik müzik etkinliklerini takip etmemekte, günlük hayatındaki müziksel faaliyetleri ise tüm insanların (müzik eğitimi görsün ya da görmesin) içgüdüsel olarak müzik yaşantısında yer verdiğini şarkı söyleme boyutunda kalmaktadır. Çok sesli müzik etkinliklerine etken ya da edilgen olarak katılma gibi diğer faaliyetlerin ise, çok az boyutta öğrencinin müzik yaşantısına girdiği görülmektedir (Tunalıoğlu, 1999).

Görüldüğü üzere 1999 yılında, Tunalıoğlu tarafından yapılmış olan bu araştırma sonucu ile 2008 yılında yapılan bu araştırma sonuçları arasında nerdeyse fark görülmemektedir. Öğrenciler popüler müzik türlerini tercih edip, bu tarz müzikleri dinlemekte ve daha çok popüler müzik tarzındaki etkinlikleri takip etmektedirler.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerine “Takip ettiğiniz aylık-haftalık bir müzik dergisi var mı?” ve “Son bir yılda müzikle ilgili kitap okudunuz mu?” soruları yöneltilmiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, öğrencilerin, aynı zamanda magazin haberleri içerikli, popüler dergi isimleri verdikleri görülmüştür. Bu dergi isimleri; Kral, Salsa, Blue Jean ve Dream dergileridir. Ülkemizde popüler kültür, çeşitli medyalar aracılığıyla tüm bir ülkeyi egemen kültüre bağımlı kılmayı sağlayan başlıca vasıtaadır. Araştırmacı aslında salt müzikle ilgili olan dergi isimlerini sormak istemiştir. (Andante, Orkestra vb) Ama araştırmaya katılan öğrenciler tarafından sadece bu yönde cevaplar gelince, araştırmacı, bu dergi isimlerine araştırmada yer vermiştir. Bu dergileri de takip eden öğrencilerin oranı ise, %13,4’tür. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında çok küçük bir grup öğrencinin müzikle ilgili bir dergi takip ettiği ve bu dergilerin de popüler kültüre ait olan dergiler olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında, “Son bir yılda müzikle ilgili kitap okuyan” öğrencilerin oranının ise %4,4 olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin takip ettikleri müzik dergileri ile dinledikleri müzik türü arasında bir paralellik görülmektedir. Zaten bu müzik dergilerinde, dinlenen müzik türüne ait sanatçı ya da şarkıcılara yer verilmektedir.

Araştırmaya 388 ilköğretim öğrencisine “Takip ettiğiniz Tv-Radyo-İnternet müzik kanalı ve programı isimleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, popüler müzik videosu yayınlayan bir kanal olan “Kral Tv” yi izledikleri saptanmıştır (%46,2). Araştırmaya katılan öğrenciler arasında en fazla dinlenen radyo kanalı ise yine “Kral Fm” dir. İnternette ise en fazla kullanılan sitenin, son iki-üç yıldır hayatımıza giren ve oldukça popüler olan, müzik performanslarının ve videolarının izlenebildiği “Youtube” olduğu saptanmıştır (%43,0). Elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin artık beğendikleri ve dinlemek istedikleri müzikleri televizyonda bulunan müzik kanallarından ve direkt internetten ulaştıklarını söylemek mümkündür.

Elde edilen bulgulardan hareketle teknolojinin “müziğe ve müzik eğitime” olan etkilerinden söz edebiliriz. “Bilgisayarın eğitimde kullanılmasıyla kalite, hız, geniş kitlelere erişebilme ve maliyet gibi açılardan önemli avantajlar sağlanmakta, modern

haberleşme ağları sayesinde müziksel bilgi ve mesajlar hem sesli hem görüntülü olarak paylaşılabilmektedir (Levendoglu, 2004). Araştırmaya katılan öğrencilerin “Müziği öğrenmek” konusunda, internetten oldukça faydalandıkları ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %52,6’sının farklı site isimleri verdiği saptanmıştır. Bu öğrencilerin, gitar çalmayı öğreten siteleri (www.myguitar.com v.b.), şarkı sözleri ve akor şifreleri ve notalarını yayınlayan siteleri, müzik radyo ve tv kanallarının sitelerini takip ettikleri saptanmıştır. Bu bulgulardan hareketle, öğrencilerin internetten ve konuyla ilgili müzik programlarını kullanarak kendi kendilerine çalgı çalmayı öğrenme konusunda bir gelişme gösterdikleri söylenebilir. Bu çalgının çoğunlukla “Gitar” olduğu saptanmıştır.

Teknolojide ve buna bağlı olarak eğitim teknolojilerinde son yıllarda yaşanan bu hızlı gelişmeler, diğer eğitim alanlarında olduğu gibi müzik eğitimi alanını da sarmalamakta ve çehresini radikal bir değişime doğru sürüklemektedir. Gerek müziksel bilgiyi yayma ve öğretmede, gerekse müzik yaratmada kullanılan teknolojilerin çeşitliliği ve zenginliği bu değişimi hızlandıran ana nedenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Müzik eğitiminde etkisi en fazla hissedilen ve radikal değişikliklerin meydana gelmesini sağlayan teknolojik sistem ise “ en etkili iletişim ve bireysel öğretim aracı” olarak nitelendirilen bilgisayarlardır. Birçok konuda müzik öğretmenin fonksiyonlarını üstlenebilen bilgisayarların ve bilgisayar yazılımlarının müzik eğitimindeki ağırlığı da günden güne artmakta ve bu teknolojiler 21. yüzyılın çağdaş müzik eğitiminin ayrılmaz birer parçası haline gelmektedirler.

Bilgisayarların eğitimde kullanılması, esas itibariyle, gör-ışit tekniklerinin mantıklı bir gelişimidir. Bununla beraber bu araç, diğer yardımcı eğitim araçları yanında yer alırken temel öğretme kavramında köklü değişikliklere yol açacağı benzetilmektedir. (Alkan, 1985).

Araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisi arasında “Çalgı aleti çalan” öğrencilerin oranının, çalmayanlara göre çok düşük olduğu saptanmıştır. “Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?” sorusuna “Hayır” cevabını veren öğrencilerin oranının %64,2 olduğu saptanmıştır. “Evet” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin oranı ise %35,8’dir. “Evet” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin ise çoğunluğunun okulda, müzik dersinde blok flüt çaldığı saptanmıştır. (f=72, %52,9) Gitar, keman, piyano

vb, gibi enstrümanları okul dışında, özel ders alarak ya da bir müzik kursuna giderek öğrenen öğrencilerin sayısının ise azınlıkta olduğunu söylemek mümkündür. (Gitar; f= 33 - %24,3, Piyano; f=9 - %6,6, Keman; f=5 - %5,7)

Araştırmaya katılan öğrencilere “Okul dışında bir müzik eğitimi alıyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasında “Evet” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin oranı %8,0 olarak saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%92) okul dışında bir müzik eğitimi almadıklarını söylemek mümkündür.

Yine araştırmaya katılan öğrencilere “Üyesi olduğunuz bir müzik topluluğu var mı?” sorusu yöneltilmiştir. “Evet” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin oranının %4,4 olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle çok küçük bir öğrenci grubunun, üyesi olduğu bir müzik topluluğu olduğu söylenebilir. “Evet” cevabını veren (%4,4) oranında ilköğretim öğrencisi, kendi aralarında çeşitli isimlerde “Rock” ya da “Hip-Hop” grupları kurmuşlardır. Bu grup elemanları grup olarak stüdyolara gitmekte ve prova yapmaktadırlar. Yapılan literatür taramasında, bugüne kadar böyle bir sonuca rastlanmadığı görülmüştür.

Elde edilen bulgulardan hareketle, yapılan bu araştırma ile İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin, çok küçük bir öğrenci grubu olsa bile (%4,4) kendi aralarında toplanarak bir grup kurdukları, bu grup üyeleri ile gerek okulda, gerekse alternatif stüdyo mekânlarında çalıştıkları, prova ve müzik yapmaya çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu öğrencilerin kendi aralarında oluşturduğu bu grupların, tarz olarak “Rock” ve “Hip-Hop” müziği olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisi arasında “Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alır mısınız?” sorusuna “Evet” cevabını veren öğrenci sayısı %47,2 , “Hayır” cevabını veren öğrenci sayısı ise %52,8’dir. Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alan öğrencilerin oranı, almayanlara oranla düşük olmakla birlikte yakın olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilere “Müzik dinlerken hangi elektronik aleti kullanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yanıt veren 388 ilköğretim

öğrencisinden, %58'inin "Her zaman" ve "Bilgisayar-İnternet" seçeneğini işaretlediği saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müziğe "Bilgisayar ve İnternet" aracılığı ile ulaştığını söylemek mümkündür.

4.1.2. İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik beklentilerine ilişkin bulgular ve yorumlar

Araştırmanın bu kısmında ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerine, öncelikle Milli Eğitim Bakanlığının müzik dersi için belirlemiş olduğu amaçlardan yola çıkarak, bu amaçların, araştırmaya katılan öğrenciler açısından ne kadarının gerçekleştiğini ölçmek amacıyla 21 sorudan oluşan ve yine müzik dersinden beklentilerinin ne olduğunu ölçmek amacıyla 20 sorudan oluşan anket sonuçlarına ve yorumlarına yer verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığının hazırlamış olduğu müzik dersi amaçlarının, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencileri açısından ne kadarının gerçekleştiğini inceleyen anket sonuçları ile ve yine bu amaçlardan, araştırmaya katılan ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin beklentilerinin ne düzeyde olduğu ölçen anket sonuçları karşılaştırarak yorum yapılmıştır.

1) Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrendim / Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruyu yanıtlayan 384 ilköğretim öğrencisinden %11,5'inin "Tamamen", %48,2'sinin "Az" sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrendiğini söylemek mümkündür. "Hiç" öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının ise %12,8 olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun "Müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi" "Az" öğrendiğini söylemek mümkündür.

Yine elde edilen bulgulardan hareketle, "Müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi "Hiç" seçeneğini işaretleyerek, sesini kullanmayı öğrenmek

istemediğini belirten öğrencilerin sayısının %7,2 olduğunu söylemek mümkündür. “Müzik yaparken sesini doğru temiz ve etkili kullanabilmeyi “Tamamen” öğrenmek isteyen öğrencilerin sayısının ise %48,3 olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak; araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun “Müzik dersinde, müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanmayı “Az” öğrendiğini, müzik dersinde, bu amacın kendileri açısından tam olarak gerçekleşmediğini düşündüğünü söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Müzik yaparken sesini doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrenmek istediği yönünde olduğu saptanmıştır.

2) Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrendim / Bir koro ya da orkestra ile birlikte uyumlu şarkı söyleyebilmeyi isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisi arasında, %18,1’inin “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrenmediğini, %33,5’inin “Çok” seçeneğini işaretleyerek, bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrendiğini söylemek mümkündür. Yine bu soruya yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisinden %37,6’sının “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, müzik dersinden beklentisinin “Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi” öğrenmek istediği yönünde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrendiğini ve yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğun müzik dersinden beklentisinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

3) Müzik dersi günlük hayatta şarkı söyleme isteğimi arttırdı / Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğimi arttırmasını isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisinden %20,4’ünün “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Müzik dersinin günlük

hayatta şarkı söyleme isteğini arttırmadığını düşündüğünü söylemek mümkündür. Yine bu soruya yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasından %26,6'sının "Tamamen" seçeneğini işaretleyerek "Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini arttırdığını düşündüğünü söylemek mümkündür. Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren öğrencilerin %40,4'ünün "Tamamen" seçeneğini işaretleyerek "Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini arttırmasını istediğini" müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük çoğunluğunun, müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğini arttırmadığını ve müzik dersinde bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediğini düşündüğünü, araştırmaya katılan öğrencilerin yine büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

4) Düzeyime uygun bir şarkıya çalgıyla eşlik edebilmeyi öğrendim / Düzeyime uygun bir şarkıya çalgıyla eşlik edebilmeyi isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 372 ilköğretim öğrencisinden, "Hiç" seçeneğini işaretleyerek "Düzeyine uygun bir şarkıya çalgısıyla eşlik edebilmeyi öğrenmediğini" düşünen öğrencilerin sayısının %42,2 olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 372 ilköğretim öğrencisi arasından %42,6'sının "Tamamen" seçeneğini işaretleyerek, "Düzeyine uygun bir şarkıya çalgısıyla eşlik edebilmeyi öğrenmeyi istediğini", müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun düzeyine uygun bir şarkıya çalgısıyla eşlik edebilmeyi öğrenmediğini, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediğini, yine araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun müzik dersinden beklentisinin, düzeyine uygun bir şarkıya çalgısıyla eşlik edebilmeyi öğrenmek olduğunu söylemek mümkündür.

5) Müzik dersi, çalgı çalma konusunda isteğini yeterince arttırdı / Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini arttırmasını isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 379 ilköğretim öğrencisinden “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini yeterince arttırmadığını” düşünen öğrencilerin sayısının %33,5 olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren ve “Tamamen” seçeneğini işaretleyen %36,9 oranında öğrencinin, müzik dersinden beklentisinin “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini arttırmasını istediği yönünde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini yeterince arttırmadığını” düşündüğünü, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini düşündüğü ve yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, müzik dersinden beklentisinin “Müzik dersinin çalgı çalma konusunda isteğini arttırmasını istediği ” yönünde olduğu söylenebilir.

6) Yaşlara ve cinsiyetlere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrendim / Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmeyi isterim

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 382 ilköğretim öğrencisi arasında “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrendim” sorusuna “Hiç” yanıtını veren (%45,5) oranında öğrencinin “yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmediğini” düşündüğünü, müzik dersinde, bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediğini söylemek mümkündür. Elde edilen bulgulardan hareketle, araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun, “Tamamen” seçeneğini işaretleyen %27,7 oranında öğrencinin müzik dersinden beklentisinin, “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini” öğrenmek yönünde olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini” öğrenmediğini, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediğini, yine araştırmaya katılan

öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarını isimlerini öğrenmek” yönünde olduğunu söylemek mümkündür.

7) Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının özelliklerini öğrendim / Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasından “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının %29,2, “Az” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının %42,1 olduğunu söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisi arasında %34’ünün “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini öğrenmek istediğini müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini yeterince öğrenmediğini, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini, yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının isimlerini öğrenmek” yönünde olduğunu söylemek mümkündür.

8) Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendim / Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında “Az” seçeneğini işaretleyerek, “Kendi kültürü ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendiğini düşünen öğrencilerin oranı %42,4 olarak saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisinin arasından %31,1’nin “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Kendi kültürü ile ilgili sanatçıların isimlerini öğrenmek istediğini, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun “Kendi kültürü ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini “Az” öğrendiğini, müzik dersinde, bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini, yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentilerinin “Kendi kültürü ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek” yönünde olduğu söylenebilir.

9) Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendim / Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 384 ilköğretim öğrencisi arasından “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının %57,6 olduğunu söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisinden %30’3’ünün “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini” öğrenmek istediğini, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmediğini, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini, yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentilerinin “Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini” öğrenmek istedikleri yönünde olduğu söylenebilir.

10) Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerini yeterince tanıdığımı düşünüyorum / Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 379 ilköğretim öğrencisi arasında “Hiç” seçeneğin işaretleyerek “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerini yeterince tanımadığımı” düşünen öğrencilerin sayısının %42,7 olduğunu söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren 381 ilköğretim öğrencisinden %32,8’inin “Çok” seçeneğini

işaretleyerek “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini” istediğini, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince tanıdığını düşünmediği, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediği” söylenebilir. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun müzik dersinden beklentilerinin, “Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini istedikleri” yönünde olduğu saptanmıştır.

11) Müzik dersi iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağladı / Müzik dersinin, iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağlamasını isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisinden büyük bir çoğunluğun, “Çok” seçeneğini işaretleyerek “Müzik dersinin iyi bir müzik dinleyicisi olmasını sağladığını” düşünen öğrencilerin sayısının %29,7 olduğunu söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan öğrenciler arasından %45,7’sinin “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Müzik dersinin iyi bir müzik dinleyicisi olmasını sağlamasını” istediğini, müzik dersinden beklentisinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun “Müzik dersinin iyi bir müzik dinleyicisi olmasını sağladığını, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından “Çok” gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun müzik dersinden beklentilerinin “Müzik dersinin, iyi bir müzik dinleyicisi olmalarını sağlaması” yönünde olduğu söylenebilir.

12) Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verildi / Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 377 ilköğretim öğrencisi arasından “Hiç” seçeneğini işaretleyerek” Müzik dersinde güncel ve popüler

müziklere yeterince yer verilmediğini düşünen öğrencilerin sayısının %36,9 olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisi arasında %48,2'sinin “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini” istediğini, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verilmediğini, müzik dersinde, bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini” istediği yönünde olduğu saptanmıştır.

13) Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verildi / Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verilmesini isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisi arasında, %37,1 oranında öğrencinin büyük bir çoğunluğun, “Az” seçeneğini işaretleyerek “Müzik dersinde kendilerini ifade edebileceği çalışmalara yeterince yer verilmediğini” düşündükleri ortaya çıkmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisinden %38,9'unun “Tamamen” seçeneğini işaretleyerek, “Müzik dersinde kendilerini ifade edebilecekleri çalışmalara yer verilmesini istedikleri”, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Müzik dersinde kendini ifade edebileceği çalışmalara yeterince yer verilmediğini düşündüğü, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentilerinin, “Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verilmesini istedikleri” yönünde olduğu saptanmıştır.

14) eşitli hıız terimlerinin isimlerini anlamlarını öğrendim çeşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 385 ilköğretim ğrencisi arasında “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “eşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmediğini” düşünen öğrencilerin sayısının %43,9 olduğunu söylemek mümkündür.

Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 384 ilköğretim öğrencisinden “20,8’nin “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, “eşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek istemediği” söylenebilir. Ama %28,1 oranında öğrencinin, yani çoğunluğun “eşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek istedikleri, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğu” söylenebilir.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrenciler arasında büyük bir çoğunluğun “eşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmediği” sonucu ortaya çıkmıştır. Müzik dersinde bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini düşündükleri saptanmıştır. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğa yakınının “eşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek istemedikleri, müzik dersinden bu yönde bir beklentilerinin olmadığını, ama yine büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden, “eşitli hıız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını” öğrenmek istediği yönünde bir beklentilerinin olduğunu söylemek mümkündür.

15) Önüme bir şarkının notası konulduğunda o şarkının notalarını okuyabilirim / Önüme bir şarkı konulduğunda o şarkının notalarını okuyabilmeyi isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisinden “Az” seçeneğini işaretleyerek “Önüme bir şarkının notası konulduğunda o şarkının notalarını “Az” okuyabileceğini düşünen öğrencilerin sayısının %35,0 olduğu saptanmıştır.

16) eşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrendim / çeşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 382 ilköğretim ğrencisi arasından “Az” seçeneğini işaretleyerek “eşitli gürlük terimlerinin anlamlarını “Az” öğrendiğini düşünen öğrencilerin sayısının %36,1 olduğunu söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 380 ilköğretim öğrencisinden %31,3’ünün “ok” seçeneğini işaretleyerek, “eşitli gürlük terimlerinin anlamlarını öğrenmek istediğini, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “eşitli gürlük terimlerinin anlamlarını “Az” öğrendiğini, müzik dersinde, bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “eşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek istedikleri” yönünde olduğu saptanmıştır.

17) Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrendim / Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 382 ilköğretim ğrencisi arasında “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmediğini” düşünen öğrencilerin sayısının %49,5 olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisinden “Hiç” seçeneğini işaretleyen %22,2’sinin “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmek istemediğini” “Az” seçeneğini işaretleyen %25,8’inin “Az” öğrenmek istediğini, “ok” seçeneğini işaretleyen %25,8’inin “ok” öğrenmek istediğini, %26,1’inin “Tamamen” öğrenmek istediğini söylemek mümkündür.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmediğini” söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir

çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmek istediği” yönünde olduğunu söylemek mümkündür. Fakat bulgularımız arasında, yukarıda da yer verdiğimiz rakamlardan hareketle, “Hiç”, “Az”, “Çok” ve “Tamamen” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin sayılarının birbirine çok yakın olduğunu söylemek mümkündür. Bu sonuçlara göre bu soruya yanıt veren öğrencilerin aynı zamanda, nerdeyse eşit oranda Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini “Hiç” öğrenmek istemedikleri, “Az” öğrenmek istedikleri ve “Çok” öğrenmek istedikleri saptanmıştır. Müzik dersinden beklentilerinin bu boyutta olduğu saptanmıştır.

18) Batı müziğinde bulunan majör ve minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrendim / Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 385 ilköğretim öğrencisi arasından “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının %45,2 olduğunu söylemek mümkündür. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren 383 ilköğretim öğrencisinden “Hiç” seçeneğin işaretleyen %22,7’sinin “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini” “Hiç” öğrenmek istemediğini, “Az” seçeneğini işaretleyen %24,3’ünün “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini “Az” öğrenmek istediğini, %27,9’unun “Çok” öğrenmek istediğini söylemek mümkündür.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini” öğrenmediğini düşündüğünü söylemek mümkündür. Fakat bulgularımız arasında, yukarıda da yer verdiğimiz rakamlardan hareketle, “Hiç”, “Az”, “Çok” ve “Tamamen” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin sayılarının birbirine çok yakın olduğunu söylemek mümkündür. Bu sonuçlara göre bu soruya yanıt veren öğrencilerin aynı zamanda, nerdeyse eşit oranda Batı müziğinde bulunan majör ve minör gamların anlamlarını ve isimlerini “Hiç” öğrenmek istemedikleri, “Az” öğrenmek istedikleri ve “Çok” öğrenmek istedikleri saptanmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin ikinci büyük çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin, müzik

dersinde “Teorik Bilgi” görmek ve öğrenmek istemediği yönünde olduğu saptanmıştır. Müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğu saptanmıştır.

19) Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrendim / Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmek isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 386 ilköğretim öğrencisinden “Hiç” seçeneğini işaretleyerek “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmediğini” düşünen öğrencilerin sayısının %39,6 olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 385 ilköğretim öğrencisinden büyük bir çoğunluğunu %32,0’sinin “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmek istediği” müzik dersinden beklentisinin bu yönde olduğu saptanmıştır. Fakat bulgularımız arasında bu soruya yanıt veren öğrencilerin ikinci büyük çoğunluğunun, %26,3’ünün, “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını” “Az” öğrenmek istediği saptanmıştır.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını” öğrenmediğini, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediğini düşündüğünü söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin, “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmek” istediği yönünde olduğunu, ikinci büyük çoğunluğun ise “Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını “Az” öğrenmek istedikleri yönünde olduğunu söylemek mümkündür. Bu araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin ikinci büyük çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin, müzik dersinde “Teorik Bilgi” görmek ve öğrenmek istemediği yönünde olduğu, müzik dersinden beklentilerinin bu yönde olduğu saptanmıştır.

20) Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini öğrendim, Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini öğrenmeyi isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 384 ilköğretim öğrencisi arasında “Hiç” seçeneğini ve “Az” seçeneğini işaretleyen öğrencilerin sayısının eşit olduğu saptanmıştır. %40,4’ünün “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini “Hiç” öğrenmediğini düşündüğü, yine %40,4’ünün “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıplarının) isimlerini “Az” öğrendiği saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle sorusuna yanıt veren 387 ilköğretim öğrencisinden %28,9’unun “Çok” seçeneğini işaretleyerek, “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini” öğrenmek istediği, müzik dersinden beklentisinin bu yönde olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak; araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini” öğrenmediğini ya da “Az” öğrendiğini, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından yeterince gerçekleşmediğini söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini” öğrenmek istediği yönünde olduğunu söylemek mümkündür.

21) Batı müziğinde bulunan basit, temel ritim kalıplarının isimlerini öğrendim / Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrenmeyi isterim.

Elde edilen bulgulardan hareketle bu soruya yanıt veren 388 ilköğretim öğrencisi arasında “Hiç” seçeneğini işaretleyerek, “Batı müziğinde bulunan basit, temel ritim kalıplarının isimlerini” öğrenmediğini düşünen öğrencilerin sayısının %40,2 olduğu saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle, bu soruya yanıt veren öğrencilerin %33,4’ünün “Batı müziğinde bulunan basit, temel ritim kalıplarının isimlerini” öğrenmek istediğini, müzik dersinden beklentisinin bu yönde olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “Batı müziğinde bulunan basit, temel ritim kalıplarının isimlerini” öğrenmediğini düşündüğünü, müzik dersinde bu amacın kendileri açısından gerçekleşmediğini söylemek mümkündür. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin “Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrenmeyi” istediği yönünde olduğu saptanmıştır.

Genel olarak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik dersi için hazırlanmış olan amaçların, bu araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisinin büyük bir çoğunluğu açısından, uygulamada yeterince gerçekleşmediği ve yine araştırmaya katılan 388 ilköğretim öğrencisinin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinden beklentisinin, bu amaçların müzik dersinde gerçekleşmesi yönünde olduğu saptanmıştır. Fakat araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun, özellikle, bu amaçlar arasında bulunan ve müzik teorisi ile ilgili olan konularda hem yetersiz oldukları, hem de buna rağmen bu bilgileri çok fazla öğrenmek istemedikleri saptanmıştır. Yani müziğin teori kısımları ile ilgili bilgileri öğrenmek isteyen ve istemediğini belirten öğrencilerin sayısının birbirine yakın olduğu saptanmıştır. (Bkz: sayfa 37, Tablo 22) Müzik dersinde çalgı çalmaya ve şarkı söylemeye yönelik amaçları öğrenmek isteyen öğrencilerin oranı daha yüksektir.

Müzikal yaşantılarının ise genel olarak aktif olmadığı, müzikal yaşantıyı bireyin kendisinin değil, dış etkenlerin oluşturduğu, bireyin kendi müzikal yaşantısı için bir çaba harcamadığı, araştırmaya katılan öğrencilerin “edilgen” bir müzikal yaşantı içinde olduğu söylenebilir.

Bu araştırma sonucunda değinilmesi gereken başka bir konu ise, müzikal yaşantının ve müzik dersinin birbiri ile çok bağlantılı olduğudur. Müzik dersi amaçlarının uygulamada gerçekleşmemesi, öğrencilerde müziğe ve hayata, dolayısıyla müzikal yaşantılarına direkt olarak yansıdığı söylenebilir. Eğer öğrenci müzik dersinde kendi kültürü ve başka kültürler ile ilgili müzikler duymuyorsa, dinlediği müzik türünü sadece dış etkenler (TV-radyo) oluşturuyorsa, bir müzik eserini oluşturan öğeleri, insan seslerini, çalgı çeşitlerini, iyi müziğin ne olduğunu bilmiyorsa, elbette kendisine dayatılan ve sunulan her türlü müziği dinleyecektir. Öğrenci mutlak surette “Klasik Batı Müziği, Klasik Türk Müziği ya da Jazz Müziği” dinlemek ve bu müzik

etkinliklerini sürekli takip etmek durumunda değildir. Ya da amaçlarına tamamen ulaşan bir müzik dersi öğrencisi, bu eğitim sonunda kesinlikle “Klasik Batı Müziği, Klasik Türk Müziği ya da Jazz Müziği” dinleyecek ya da icra edecek diye bir kural da söz konusu değildir. Sadece öğrenci amaçlarına gerçekten ulaşan bir müzik dersinden sonra, müzikal anlamda seçimlerini daha düzgün yapabilir, popüler müzik içinde var olan iyi örnekleri ayırt edebilir, hayatında bu anlamda seçimleri kendi yapabilir duruma gelecektir. Kötünün iyisinin, iyinin ise daha iyisinin var olduğunun farkında olacağı düşünülmektedir. Yapılan araştırmalar ışığında, amaçlarına ulaşan ve doğru uygulanan bir müzik eğitimi programının, bireyi sadece müzikal yaşantı anlamında değil, kişisel gelişim ve psikolojik anlamda da olumlu yönde etkilediği vurgulanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın müzik dersi için hazırlamış olduğu bu amaçların gerçekleşmemesinde ve öğrencilerin müzikal yaşantılarında sağlıklı bir gelişme olmamasında elbette birçok etken olduğu söylenebilir. Bu etkenlere yer vermeden önce, bulgumuzu destekleyen ve konuyla ilgili daha önce yapılmış bir araştırmada: “İlköğretim ikinci kademe okullarında yapılmakta olan müzik eğitiminin, öğrencilere, müziksel biliş, tutum ve müzik yaşantısı yönünden etkilerinin ne boyutta olduğunu ölçen bir test uygulanmıştır. Bu test sonucunda, “öğrencilerin, genel platformda müziksel bilgi yönünden çok ufak da olsa bir gelişme gösterdikleri görülmüştür. Bu sonuç doğrultusunda, uygulanan bir senelik müzik eğitiminin öğrenci üzerinde olumlu bir etki yaptığı söylenebilir. Ancak öğrencilere mezun olurken uygulanan son test sonucunda, bilgi düzeyi çok düşük çıkmıştır. Bunun yanında, sene başında yapılan bilgi testi 1. uygulama ile sene sonunda yapılan 2. uygulama arasında, bilgisel gelişim yönünden olması gerekenden çok daha düşük bir ilerleme sağlanmıştır. Bu sonuçlar, yapılmakta olan müzik eğitiminin öğrenciye bilgi yönünden katkısının son derece yetersiz boyutlarda kaldığı sonucuna ulaşmamızı sağlamaktadır (Tunalıoğlu, 1999).

Görüldüğü üzere 1999 yılında yapılan bu araştırmada, deney grubuna, bir yıl boyunca yapılan müzik eğitimi sonucunda ufak bir gelişme görülmüş, fakat sene sonunda yapılan son test sonucunda, uygulamaya katılan öğrencilerin çok küçük bir gelişme gösterdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durumda başka bir problemden,

yapılan eğitimin amacına ulaşmamasını sağlayan etkenlerden bahsetmek mümkündür.

Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Dersi müfredatına göre müzik eğitimi ilköğretim 1. sınıfta başlar ve 8. sınıf bitimine kadar devam eder. Müzik eğitimine 1. sınıfta başlayan her öğrenci sekiz yıl boyunca bir müzik eğitiminden geçmektedir. Ama ülkemiz devlet okullarında bilindiği üzere, müzik derslerine, birinci sınıftan beşinci sınıf bitimine kadar “sınıf öğretmenleri” girmektedir. İlköğretim beşinci sınıf bitimine kadar sınıf öğretmeninden müzik eğitimi alan öğrenci, altıncı sınıfa geçtiğinde ve müzik dersinde branş öğretmeni ve o dersin amaçları ile karşılaştığında, öğrenci ile müzik dersi arasında büyük bir uçurum olduğu söylenebilir.

Konuyla ilgili 2002 yılında yapılan bir araştırmaya göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine “Sınıf öğretmenleri müzik dersi için öğrenciye yeterli alt yapıyı verememektedir” önermesine “araştırmaya katılan öğretmenler, sınıf öğretmenlerinin öğrenciye yeterli alt yapıyı veremediğini dolayısıyla öğrencinin 6. sınıfa, müzik dersi için yetersiz geldiğini düşünmektedir (Süalp, 2002).

Uygulanmakta olan programa göre ilköğretim okullarında müzik dersi birinci sınıfta başlar ve sekizinci sınıfa kadar aralıksız devam eder. Program ilköğretimi bir bütün olarak görüp, birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar müzik dersinin sistemli olarak yürütülmesini öngörür. Programda birinci devre müzik derslerinin sınıf öğretmenleri, ikinci devre müzik derslerinin sınıf öğretmenleri, üçüncü devre müzik derslerinin ise müzik öğretmenleri tarafından verilmesi esas alınmıştır. İlköğretim birinci ve ikinci devre müzik eğitimi için çok elverişli bir dönem olmasına rağmen ülkemizde bugün bu derslere branş öğretmenlerinin girmeyip, sınıf öğretmenlerinin girmesi sonucu eğitim verimsizleşmektedir (Aydoğan, 1990; Sezginer 1990).

Beş yılını bu şekilde geçiren bir 6. sınıf ilköğretim öğrencisi için ve sınıfta dersin amaçlarını uygulamaya çalışan bir müzik öğretmeni için, hedeflenen müzik eğitiminin, öğrenci açısından kişisel gelişim ve öğretmen açısından mesleki tatmin adına başarılı bir sonuca ulaşılmaması şaşırtıcı değildir. Araştırmamızın sonucunu destekleyen ve müzik dersi amaçlarının şu anda, sekizinci sınıf öğrencileri açısından

gerçekleşmemesinin temelinde yatan problemlerden birinin aslında, ilköğretim birinci ve ikinci kademe öğrencilerinin müzik derslerine sınıf öğretmenlerinin girmesi ve öğrencilerin ilk beş yılda alması gereken temel müzik eğitimi alamamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Ülke gerçeklerimiz açısından daha ilköğretimin 1. kademesinde nitelikli ve gerektiği kadar müzik dersi işlenilmeden, 6.,7.8., sınıflarda müzik öğretmeni ile karşılaşan öğrenci, öğretmenin yöntem ve tekniklerinden ürkmesi veya öğrencinin derse duyuşsal duyarlılığını sağlayamamasından günümüzün müziksel kaotik ortamı kendiliğinden yaratılmış olmaktadır (Gedikli, 2004).

Araştırmaya katılan öğrenciler açısından müzik dersi amaçlarının yeterince gerçekleşmemesinin ve müzikal yaşantısında sağlıklı bir gelişme olmamasının bir diğer nedeninin ise, konuyla ilgili yapılan araştırmaların bulgularından da hareketle, haftalık müzik dersi saatinin az olması söylenebilir. Süalp'in (2002) yapmış olduğu araştırmada "Öğretmenler, ders saatlerinin; dersin amaçlarının gerçekleştirilmesi için, farklı yöntem ve tekniklerin uygulanması için, öğrencilere ayrı ayrı vakit ayırıp aynı zamanda da konuların işlenmesi için yeterli olmadığı" düşüncesi vurgulanmaktadır. Süalp, ülkemizde dinlenen ve üretilen müziği üreten ve dinleyenlerin, araştırmanın örneklemini oluşturan, yani öznesi olan müzik öğretmenleri tarafından yetiştirildiğini, doğru müziği dinleme ve anlama kültürünün öğrenciye verilebilmesi, yeni neslin kültürel olarak daha ilerde olabilmesinin önemli koşullardan birinin amaçlarına ulaşan bir müzik dersinin olduğunu düşünmektedir. Süalp' in yaptığı araştırmada, araştırmaya katılan ve örneklem grubunu oluşturan müzik öğretmenlerinin, programın, bu kadar önemli olan bir dersin süresini bir saatle kısıtladığını düşündüğü saptanmıştır.

Mertoğlu (1991) tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersini sevmediği saptanmıştır. Bu durumun nedenleri ile ilişkili olarak, araştırmacının uygulamış olduğu ankette bulunan en önemli bulgulardan birinin, müzik dersinin düzenli olarak yapılmıyor olmasıdır.

Eğitimin tanımını tekrar gözden geçirecek olursak: Eğirim; önceden saptanmış amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesidir (Oğuzkan, 1974, s. 61). Eğitimde plan söz konusu ise eğer, bu plan içinde belli hedefler bulunuyorsa ve bu hedeflerin gerçekleşebilmesi için, eğitimin gerçekleşebilmesi için müzik dersinin ya da herhangi bir dersin zamanında ve düzenli olarak yapılması gerekmektedir. 1991 yılında yapılan bu araştırmaya göre, bir eğitim kurumunda bir ders düzenli olarak yapılamıyorsa, 2007 yılında yapılan araştırmamızdan çıkan bu sonucun pek şaşırtıcı olmadığı söylenebilir. Çünkü eğitim bir süreçtir. Bu sürecin herhangi bir yerinde olan bir aksama, eğer yakın zamanda telafi edilmemişse, bir sonraki aşamalarda karşımıza sorun olarak çıkmaktadır ki, 1991 yılında yapılmış bu araştırma ve 2007 yılında yapılan bu araştırma sonucu bunu göstermektedir.

Yapılan araştırma bulgularından ve araştırmamızın bulgularından hareketle, öğrencilerin de, müzik öğretmenlerinin de, müzik dersi uygulamasında problemler yaşamakta olduğu ve müzik dersinin hala amaçlarına ulaşamadığı saptanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin müzikal yaşantılarında da belirgin bir değişiklik olmadığı saptanmıştır. Öğrenciler TV ve radyodan gördükleri ve dinledikleri ile yetinip, bunların yönlendirmesi ile internette aynı türden müziklerle ilgilenip, müzik etkinliklerini takip etmeyip, müziğin içinde aktif olarak bulunmadıkları saptanmıştır (Mertoğlu 1991, Öcalan 1995, Atalay 1998, Tunalıoğlu 1999, Gürşen 2002, Süalp 2002, Tunalıoğlu 2004).

Sadece teknolojinin müziğe ve eğitime olan etkileri ile öğrencilerin kendi başlarına ya da arkadaşları ile müzik yapma anlamında ufak da olsa bir gelişme gösterdikleri saptanmıştır (bkz: tablo 12, tablo 18). Özel ders ya da müzik kursları ile veya İnternet aracılığı ile bazı sitelerde, öğrenciler kendi başlarına akor şifreleri ve numaralar ile gitar çalmayı öğrenip, kendi sınıf arkadaşları ile Rock ya da Hıp-Hop grupları kurdukları saptanmıştır. Bu gelişme yine popüler müzik dalında gerçekleşmektedir. Bu gelişmenin “İyi” ya da “kötü” olarak değerlendirilmesi tartışmaya açıktır. Eğer öğrenci müzik dersinde doğru yönlendirilirse popüler müzik içinde bulunan ve “İyi” olarak adlandırılan, dünyayı ve hayatı sorgulayan, eleştiren müzik gruplarını tanıyabilir, bu grupların şarkılarını çalabilirler.

Tuncer (2004) tarafından yapılan “İlköğretim Okulları 3.Devre Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemi Modeli Denemesi” adlı yüksek lisans tezinde farklı öğretim yöntemlerinin deney gruplarında başarılı olduğu saptanmıştır. Bu sonuçtan hareketle müzik eğitim programı değiştiği takdirde, ilköğretim okullarında yapılan müzik eğitiminin daha iyi olacağını söylemek mümkündür.

Araştırmamızı destekleyen ve kronolojik sırayla 1991, 1995, 2002 ve yine 2002 yılında yapılan araştırma bulgularından hareketle “Müzik dersinin uygulamada amaçlarına ulaşamamasının nedenlerinden birinin de “Olumsuz fiziki şartlar, araç gereç eksikliği vb.” olduğu vurgulanmıştır:

Mertoğlu (1991) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre, okullarda yapılan müzik eğitiminin, bu dersin ilke ve amaçlarına uygun olarak yapılmıyor olmasının bir başka nedeninin ise, okullardaki müzik araç gereci ve repertuar konusundaki eksiklerin olduğunu söylemek mümkündür. Yapılan bu araştırmada, uygulamaya katılan öğretmenlerin tamamının okullarda müzik odalarının bulunmadığını, %72,22’sinin ise müzik dersinde kullanabilecekleri hiçbir araç gereçlerinin olmadığını ifade ettikleri saptanmıştır.

Öcalan (1995) tarafından yapılan başka bir araştırma sonucu ise, aradan geçen dört yılda bir değişiklik olmadığı, müzik araç-gereç eksikliğinin ve olumsuz fiziki koşulların devam ettiğini destekler niteliktedir.

Gürşen (2002) tarafından yapılan araştırmada, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okulların ancak %70,7’sinde “müzik odası” bulunurken, “konser salonu, müzik enstrümanları, müzik ile ilgili araç-gereçlerin yetersiz olduğu saptanmıştır.

Süalp (2002) tarafından yapılan başka bir araştırmada, araştırmaya katılan öğretmenlerin, dersin yapıldığı yerin müzik dersi yapılmasına elverişli olmadığı, okuldaki kaynak araç ve gerecin dersin işlenmesi için yeterli olmadığı, sınıf mevcutlarının etkin bir müzik eğitiminin verilmesi için fazla olduğunu ve dolayısıyla derslerin uygulamaya dayalı olarak yürütülmesinin zor olduğunu düşündükleri saptanmıştır.

Yapılan araştırma sonuçlarından hareketle, yıllar geçmiş olsa bile, müzik eğitiminde somut bir değişiklik olmadığı, istenilen noktaya varılamadığı, 2007 yılında yapılan araştırmamızın bulgusunun da bu yönde olduğu, müzik dersinin amaçlarına ulaşmadığı ve dolayısıyla araştırmaya katılan öğrencilerin müzikal yaşantılarında bir değişiklik olmadığı saptanmıştır.

Gürşen'in (2002) yapmış olduğu araştırmada, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerine “müziksel yeterlilik” açısından kendilerini algılama düzeylerinin ne olduğu sorusu yönelmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin nerdeyse %50'sinin, “Solfej bilgisi” dışında kendilerini müzikal açıdan tamamen yeterli gördükleri saptanmıştır. Yalnız “Solfej bilgisinde” bu oran %52,9 olarak saptanmıştır. Yine aynı araştırma bulgularından hareketle, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin “müziksel yeterlilikleri” açısından kendilerini algılamaları “kişisel” özelliklerine göre farklılaştığını söylemek mümkündür. Örneğin; kadın öğretmenlerin seslerini kullanmada” erkek öğretmenlere oranla daha fazla, erkek öğretmenlerin ise enstrüman çalma, Türk Halk Müziği ve Okul çalgıları” konularında kadın öğretmenlere oranla daha yeterli oldukları saptanmıştır. Öğretmenlerin mezun oldukları okul türü, mezun oldukları yıllara göre yeterliliklerinin dağılımı, aldıkları ana dal eğitimi vb. gibi değişkenlere göre yeterliliklerinin değişmekte olduğu saptanmıştır. Bu durumda ilköğretim öğrencilerinin “neyi” “ne kadar” öğreneceklerinin, derslerine girecek olan müzik öğretmenlerinin cinsiyetine, mezun oldukları okullara, ana dallarına bağlı olduğu söylene bilir mi? Öğretmen yetiştirme programında belli bir standart olması gerekmez mi? Eğitim veren bir müzik öğretmenin, böylesi önemli konularda kendini yetersiz görmesi demek, öğrencilerin gerçek bir eğitim alamaması demek değil midir? Yapılan bu araştırmada, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yarısının kendilerini müzikal açıdan yetersiz bulması, bu faktörün üzerine bir de “olumsuz fiziki şartlar ve araç gereç eksikliği, ilk beş yılda sınıf öğretmenlerinin müzik dersine girmeleri, müzik derslerinin yapılmayışı, Tv, radyo ve İnternet faktörü eklenince, araştırmamızın sonucunun hiç şaşırtıcı olmadığı söylenebilir.

Mertoğlu (1991) tarafından yapılan bir araştırma sonucuna göre müzik eğitiminin yetersizliği ile diğer bir önemli sebep de öğretmenlerin müzik bilgi ve becerilerine

ilişkin yetersizlikleridir. Mezun oldukları kurumda müzik eğitimi aldıklarını ifade eden öğretmenlerin (%90) önemli bir kısmının (%76,54) kendilerini müzik eğitimi açısından yetersiz gördükleri saptanmıştır. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin müzik bilgisini ortaya çıkarmak için sorulan deşifre bilgisi, çalgı kullanma, öğrencinin ses grubu ve ses sınırı, bemol, diyez, aralık, dizi, kanon, prozodi, vokal, konsonant ses, ritm, tempo (andante, moderato, allegro) do majör, la minör, mi kürdi, re hüseyini gibi basit dizi kavramlarının bilinmemesi, öğretmenlerin müzik eğitimi konusunda kendilerini yetersiz algılamalarını destekleyen bulgulardır.

Araştırmamızda ise, 1991 yılında yapılan ve öğretmenlere yöneltilen, müzikal bilgiyi ölçen bu sorulara içerik olarak nerdeyse aynı olan sorular, aslında ilköğretim müzik eğitimi programında öğrencilere kazandırılması gereken amaçlar olup, soru halinde araştırmaya katılan ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerine yöneltilmiştir. İlk beş yıl sınıf öğretmenlerinden, sonraki üç yıl branş öğretmenlerinden müzik eğitimi alan bu öğrenciler, araştırmamız sonucunda bu konuları öğrenmediklerini belirtmişlerdir. 1991 yılında Mertoğlu'nun, 1995 yılında Öcalan'ın, 2002 yılında Gürşen'in araştırmalarında belirttikleri üzere, müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun kendini yetersiz görmekte oldukları saptanmıştır. Müzik eğitimi programı ise çok yoğun olup, bu programda bulunan konuları tam olarak bilmeyen bir öğretmenden öğretmesi ve öğrenciden de öğrenmesi beklenmektedir. Kendini yetersiz gören ve öğretmesi gereken konuları tam olarak öğrenmeyen bir öğretmenin sağlıklı bir eğitim veremeyeceği düşünülmektedir. Bir bilgiyi öğrenme başka bir eylem, o bilgiyi bir gruba aktarabilme, yani "öğretme" başka bir eylemdir. Öğretmenin hem sağlam bilgi ile donanımlı olması, hem de bu bilgiyi nasıl öğreteceğini bilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Öcalan (1995) tarafından yapılan araştırmasında; özellikle müzik eğitimi bölümlerinin, öğretmen yetiştirme modelinden kaynaklanan sorunlarının, öğretmeni olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Bu kurumlarda eğitim gören müzik öğretmeni adaylarının, öğretmenliğe başladıklarında öğrendikleri teorik ve pratik birçok bilgiyi tür, düzey, süre, ortam, olanak yeterliliği, program, malzeme, öğrenci ve eğitim sisteminden kaynaklanan somut sorunlardan dolayı yaşama geçiremedikleri, pratik uygulamada zorlandıklarını belirtmiştir.

Yapılan araştırma sonuçlarına dayanarak, müzik öğretmenlerinin kendilerini yetersiz görmeleri, bazı müzik dersi amaçlarının gerçekleşmesinin öğretmenlerin cinsiyetine ya da mezun olduğu okul türüne vb. bağlı olması gibi nedenlere dayanarak, müzik öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında da uygulamada bir problem olduğu söylenebilir.

Araştırmada özellikle müzik dersi amaçları, öğrencilerin anlayacağı basitliğe indirgenip, bu cümlelerin sonlarına öğrendim ya da isterim ifadeleri eklenmiştir. Araştırmamıza katılan ilköğretim öğrencilerinin “her hangi bir amacı” yeterince öğrenmediğini düşünmesinin, ama bu amacı müzik dersinde öğrenmek istemesinin, ya da genel kültür ve müzik teorisi amaçlarını öğrenmediğini ve öğrenmek isteyen öğrenci yüzdesi kadar öğrenmek istemeyen öğrenci yüzdesinin bulunmasının, daha önce yapılan ve araştırma sonucumuzu destekleyen araştırmaların ışığında, hiç şaşırtıcı olmadığı söylenebilir. Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin daha önce öğrenmediğini düşündüğü bir konuyu, ya da tam olarak ne olduğunu anlamadığı bir konuyu öğrenmek istemesini beklemek, tartışmaya açık bir sonuçtur ki, araştırmamıza katılan ilköğretim öğrencileri bu şartlara rağmen sunulan tüm amaçları öğrenmek istediklerini ve müzik dersinden bir beklentilerinin olduğunu belirtmişlerdir.

2005 yılında yapılan bir araştırmada “İlköğretim ikinci kademe müzik dersi müfredat programının amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüş ve düşüncelerine yer verilmiştir. Bu araştırmada, müzik dersi amaçları soru halinde müzik öğretmenlerine yöneltilmiş ve bu amaçların müzik öğretmenleri açısından ne kadar gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin, örneklem grubundaki öğretmenlere “Öğrenci, kültür, sanat ve müziğin insan ve toplum hayatındaki önemini bilir”, “Öğrenci, müziği oluşturan ritm, ezgi gibi temel öğeleri bilir; müzik yaparken bu temel öğelere özen gösterir” vb.. gibi sorular yöneltilmiştir. Bu araştırma sonucunda öğretmenlere yöneltilen soru halindeki bu müzik dersi amaçlarının, müzik öğretmenleri açısından yeterince gerçekleşmediği ortaya çıkmıştır (Polat, 2005). Araştırmamızda ise, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencileri açısından, müzik dersi amaçlarının ne kadarının gerçekleştiği araştırılmıştır ve sonuç olarak araştırmamıza katılan ilköğretim sekizinci sınıf öğrencileri açısından da müzik dersi amaçlarının

yeterince gerçekleşmediği ortaya çıkmıştır. Yapılan bu iki araştırma sonucunun birbirini tamamlar ve destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Yine Süalp'in (2002) araştırma sonuçlarından birinde “programın içerisinde gereksiz amaçların bulunduğu, bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan konuların sayısının fazla olduğu, dolayısıyla bazı konular için vakit ayırmanın gereksiz olduğu vurgulanmıştır.

Yapılan araştırma sonuçlarından hareketle, çeşitli etkenlerden dolayı müzik dersi amaçlarının ne öğretmenler açısından ne de öğrenciler açısından yeterince gerçekleştiği söylenebilir. Bugüne kadar yapılan araştırmalar, yazılan makaleler ışığında, hala günümüzde uygulanmaya çalışılan müzik eğitimi programının “temel görüş yanlışlığı” içerdiği belki de uygun olmayan programın uygulanmaya çalışıldığı, ya da programın uygulanmasında teknik bir hata olduğu söylenebilir. Eğitim programımız daha gelişmiş ülkelerden örnek alınmış olabilir fakat uygulamada bu ülkenin şartlarının, kültür özelliklerinin göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmektedir. Bu şartlarda uygulanmaya çalışılan program ile öğrenci ne kendi kültürüne ait olan müziği, ne de programın temelini oluşturan batı müziği kültürüne ait olan müziği öğrenebilmektedir.

Araştırmanın sonucundan hareketle şunları söylemek mümkündür:

Araştırmanın örneklemini oluşturan ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin ve ailelerinin büyük bir çoğunluğunun müzikal yaşantılarının edilgen olduğu ve sadece günümüz popüler kültür ürünlerinden oluştuğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun konsere gitmediği, müzik ile ilgili bir dergi takip etmediği, son bir yılda müzikle ilgili bir kitap okumadığı, çok az bir öğrenci sayısının enstrüman çaldığı saptanmıştır. Yine elde edilen bulgulardan hareketle araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu tarafından müzik dersi amaçlarının yeterince gerçekleşmediği, müzik dersinden beklentilerinin ise müzik dersi hedeflerinin tamamen gerçekleşmesi yönünde olduğu saptanmıştır.

4.2. Öneriler

İlköğretim öğrencilerinin aktif bir müzikal yaşantısı olabilmesi için ve müzikal yaşantısı ile ilgili doğru seçimler yapabilmesi için bireyin, okulda hedeflerine ulaşan, uygulama problemi olmayan bir müzik dersi görmesi gerektiğini söylemek mümkündür. Birey müzik dersinde müziği, müziğin matematiğini, müzik kültürünü, farklı müzik türlerini doğru bir şekilde öğrendiği takdirde, müzik dersinde aktif bir rolü olduğu ve yaratıcı çalışmalarla kendini var hissettiği takdirde, sonrasında gerçek bir müzikal yaşantıdan söz edebiliriz. Burada “gerçek müzikal yaşantı”dan anlatılmak istenen, bireyin sadece Klasik Batı Müziği, Klasik Türk Musikisi ya da Jazz müziğini dinlemesi ve bu konserleri takip etmesi değildir. Bireyin bu müzikleri tanınması, anlaması ve dağarcığında bu bilgilere sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Bir bireyin herhangi bir şeyi sevmesi ya da reddetmesi için o şeyi öncelikle tanınması gerektiğini söylemek mümkündür. Tanıdıktan sonra bireyin yaptığı seçim kendisi ve yaşantısı arasında gerçekleşen bir durumdur. Birey müziği iyice tanıdıktan sonra da popüler müzik dinleyebilir ve takip edebilir. Ama bireyin bu örnekler arasından iyi olanı ayırt edebileceğini söylemek mümkündür.

İlköğretim öğrencilerinin müzikle ilgili kültürel etkinliklere katılım düzeylerinin oldukça düşük olduğu saptanmıştır (Tablo 6). Elde edilen bulgulardan hareketle, ilköğretim öğrencilerinin müzikle ilgili kültürel etkinliklerden haberdar olabilmesi ve bu etkinliklere daha sık katılabilmesi için, okullarda öğrencileri yönlendiren ve bilgilendiren bir kültür ve sanat etkinlikleri biriminin olması gerektiği düşünülmektedir. Bu birim müzik etkinlikleri için tanıtım yapmalı, öğrencileri ve ailelerini en yakın kültür merkezleriyle ilgili bilgilendirmeli ve belediyenin açmış olduğu ve yapmış olduğu ücretsiz etkinliklerle ilgili bilgilendirmelidir. Müzik öğretmenin bu konuda tek başına yeterli olamayabileceği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin dinledikleri müzik türünün, izledikleri müzik kanalının ve internetten takip ettikleri sitelerin çoğunlukla popüler müziğe ait ürünler olduğu saptanmıştır. Birey müzik dersinde dinlediği bu türler de dâhil, diğer müzik türlerini ayrıntılı olarak dinlemeli ve tanınmalıdır. Bu türler kendi aralarında karşılaştırılmalı ve öğrencilerden müzik türlerine ait düşünceleri alınmalıdır. Bireyin daha iyi bir müzik dinleyicisi olabilmesi için müzik dersinde, yakından uzağa

ilkesiyle, onların dinlediği müzik türünü yadırgamadan, bulunan noktadan başlanarak ana hedefe ulaşılmalıdır.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin takip ettikleri müzik dergisinin popüler kültüre ait dergiler olduğu saptanmıştır. Ayrıca son bir yılda müzikle ilgili bir kitap okuyan öğrenci sayısının yok denecek kadar az olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak, müzik dersinde müzik yayınlarıyla ilgili çok kısa bilgiler verilmesi gerektiği, her okulun bir müzik odası ve müzik kütüphanesi olması gerektiği düşünülmektedir. Müzik öğretmeni kültürel etkinlikleri ve bu yayınları takip etmeli ve sınıfta öğrencilerine aktarmalıdır.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencileri arasında çalgı çalan öğrenci sayısı %35,8 olarak saptanmıştır ve bu oranın oldukça düşük olduğunu söylemek mümkündür. Bu durumda; okul sonrası tıpkı miğfer dersler için yapılan etütler gibi, müzik dersi için de isteyen öğrencilerle, gruplar halinde enstrüman dersleri yapılmalıdır. En azından blok flüt ve mandolin dersleri için bu uygulanmalıdır. Müzik dersinde çalgı eğitimi için yapılması gereken diğer bir madde ise, müzik dersinde çalgı çalmayı öğrenmek isteyen öğrencilerle birlikte gruplara ayrılıp, farklı enstrüman öğretmenleri ile çalışma yapılmasıdır. Öğrencilerden toplanan cüzi ücretler ile gelecek olan öğretmenin gideri karşılandığı takdirde, müzik dersinde isteyen öğrencilerle, gruplar halinde çalgı eğitimi yapılmalıdır. Çünkü bunu yapan devlet okulları bulunmakta ve başarı sağlanmaktadır. Müzik dersi ve müfredatı ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığının yapması gereken ve bekleyen birçok değişiklik olduğu ve bu değişikliklerin zaman alacağı düşünülmektedir..

Araştırmada uygulanan diğer bir anket sonucu ise; araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu tarafından müzik dersi amaçlarının, tam olarak gerçekleşmediği ve yine araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersinden beklentilerinin bu amaçların gerçekleşmesi yönünde olduğu saptanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu müzik dersi amaçlarının tamamen gerçekleşmesi, ilköğretim öğrencilerinin beklentilerinin karşılanabilmesi için;

Müzik dersine ilköğretim birinci ve ikinci kademe sınıflarına, yani 1. sınıftan 5. sınıfa kadar sınıf öğretmenlerinin müzik derslerine girmeleri yeterli değildir. Müzik

dersi için belirlenen hedefleri sınıf öğretmenlerinin tek başlarına gerçekleştiremedikleri araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır (Sualp 2002). Bu sebepten dolayı ilköğretim birinci ve ikinci kademe sınıflarında müzik dersine müzik öğretmeni girmelidir. Bu kademeler için belirlenen hedefler, müzik öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmelidir. Aksi takdirde, elde edilen bulgulardan hareketle, üçüncü kademeye geçen öğrenci 6.sınıfta, 6.sınıf öğrencisi için hazırlanan müzik eğitimi programı doğrultusunda eğitime çalışılmaktadır. İlk beş yıl sınıf öğretmeni tarafından müzik dersi gören ve 6. sınıfa birçok eksikle gelen birey, elbette üçüncü kademe müzik dersi konularını anlamamaktadır. Bu sebepten müzik dersine ilk beş yıl kesinlikle müzik öğretmeni girmelidir. Bu seçeneğin gerçekleşmesi mümkün olmuyorsa eğer, 6. sınıfa geçen öğrenciye, müzik dersinde üçüncü kademe müfredatı unutulmalı, program ve konu olarak birinci kademe öğrencisiymiş gibi davranılmalı ve müzik eğitimine en baştan başlanılmalıdır. Eğer bu seçenek yapılamıyor ise, özel okullarda olduğu gibi müzik dersine eğitimin başlangıcından itibaren branş öğretmenleri girmelidir.

Aslında problem sadece ilköğretim müzik dersi müfredatı da değildir. Müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri, bu fakültelerde müzik öğretmeni adaylarını yetiştiren eğitimciler de ayrı bir sorundur. Müzik öğretmeni çok donanımlı olmalı ve kendini geliştirmelidir. Bu gelişim çok iyi çalmak ya da söylemek anlamında değildir. Düşünsel anlamda, olanaksızlıklar içinde ve hayal gücünü kullanarak müzik eğitimi vereceğini düşünmelidir. Böyle müzik öğretmenlerini yetiştiren, vizyonu geniş, öngörüye sahip, dünya ile bağlantılı, öğrencisine çalgısındaki ustalığı ile birlikte, bir sözü ile ufuk açacak müzik öğretmeni eğitimcileri gerekmektedir. Çözüm sadece programı geliştirmek değildir. Program geliştirilirken programın uygulanacağı yaş grubu ve programı uygulayacak öğretmenlerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğretmen adaylarının yeni program dâhilinde eğitilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu sebepten dolayı müzik eğitimi programı hazırlanırken daha gerçekçi olunmalı, ülke şartları ve öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri düşünülmeli, Milli Eğitim Bakanlığı müzik öğretmeni yetiştiren eğitim kurumları ile işbirliği içinde olmalıdır. Her kademe için ayrı bir yıllık plan hazırlayan Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmen ve öğretmen adaylarını var olan müzik eğitim programı ya da değiştirilecek müzik eğitim programını hazırlarken, fakülte-okul işbirliği içerisinde

yapmalıdır. Programı geliştirmek adına yapılacak her değişiklik çok iyi hesaplanmalı, çok ama çok gerçekçi olunmalı, yapılması gereken, yapmak zorunda olunan, yapılan ve yapılamayan her şey göz önünde bulundurulmalıdır.

Araştırmaya katılan ilköğretim ğrencilerinin büyük bir çoğunluğu sesini yeterince kullanamadığını, bunu yeterince öğrenemediğini ve bunu öğrenmek istediğini belirtmiştir. Bu durumda öğrencilerin yaşları, gelişimleri ve beklentileri göz önünde bulundurularak, öncelikle müziği, müzik dersini ve şarkı söylemeyi sevdirmek için, seslerini çok zorlamayacak, keyif alarak yapabilecekleri ses egzersizlerine yer verilmelidir. Her müzik dersi başında bu ses egzersizleri yapılmalıdır. Daha sonra klasikleşmiş ve artık öğrencileri bıktıran marşlar ve şarkı repertuarı yerine, öğrencilerin söylemekten zevk aldığı şarkıların da bulunduğu bir repertuar oluşturulmalıdır. Müfredatın ve kullanılan müzik kitabının uygun gördüğü şarkılar ile yol alınamıyorsa, bu şarkılara eř değer daha anlaşılır ve sevilen şarkılar söylenmelidir. Yapılan araştırma sonuçlarından da hareketle müzik dersi kitaplarında bulunan ve müzik dersi için düşünülen şarkı dağarcığında ciddi bir boşluk olduğu saptanmıştır (Süalp 2002, Mertoğlu 1991).

Bunun için üniversitelerde nasıl müzik ğretmeni yetiştiren fakülteler varsa, müzik dersi için kitap, program ve şarkı dağarcığı üreten ve üretmeyi öğreten ve eğiten kurumları olmalıdır. Uygun şarkılar seçildikten sonra öğrencilerin yaşlarına göre ses toplulukları oluşturulmalı ve bu şarkılar koro ve solo şeklinde seslendirilmelidir.

Araştırmaya katılan ilköğretim ğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun herhangi bir okul algısını yeterince alamadıkları ve bu çalgı ile herhangi bir şarkıya eşlik edemedikleri ve bunu öğrenmek istedikleri saptanmıştır. Okul algısı olarak ilköğretim okullarında çoğunlukla blok flüt öğretilmektedir. Oysa müzik ğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında, müzik ğretmeni adaylarına öğrencilere öğretmek üzere okul algısı dersi adı altında blok flüt, mandolin ve orff algıları eğitimi verilmektedir. Ama okullarda maddi imknsızlıklardan dolayı sadece blok flüt öğretilmektedir. İlköğretim okullarında yeterli bir çalgı eğitimi verilebilmesi için, müzik dersi için hazırlanmış bir müzik odasında, öğrenciler okul çalgılarından blok flüt, mandolin ve orff algıları gruplarına ayrılarak, belirlenmiş olan şarkıları çalışıp, daha sonra bu algıları birleştirerek birlikte müzik yapmaları gerektiği

düşünülmektedir. Böylece öğrencilerin bu çalgıları tanıyıp, bu çalgılarla da müzik yapılabileceğini görmeleri sağlanarak, müzik dersine olan ilgilerinin artacağı ve beklentilerinin karşılanacağı düşünülmektedir. Bunun için de yine müzik eğitimi programı hazırlanırken verilecek olan çalgı eğitimi düşünülmeli, müzik öğretmeni yetiştiren fakültelerde müzik öğretmeni adayına okul çalgıları dersinde öğretilen program göz önünde bulundurulmalı, ders süresi bu çalışmalara göre düzenlenmelidir.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinde genel müzik teorisi kazanımlarını yeterince öğrenmediği ve öğrenmek istediği saptanmıştır. Bu durumda, daha önce de belirtildiği üzere 6. sınıfa geçen ve 3. devre müzik eğitimi programı hedeflerini almak için hazır bulunuşluk düzeyleri düşük olan öğrencilerin müzik eğitimine, bu öğrencilerin seviyelerine uygun olan devrenin programından başlanmalıdır.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinde genel müzik kültürü konularını yeterince öğrenmediği ve büyük bir çoğunluğunun öğrenmek istediği saptanmıştır. Bu durumda, müzik kültürü konularını öğrencilere aktarırken programda düzeltilmesi gereken maddeler ve diğer etkenler dışında başka sebepler olduğu da düşünülmektedir. Bestecilerin isimleri, hayatları ve eserleri, orkestra ve ses toplulukları, Türk ve Batı müziğinde bulunan dönemler ve akımlar vs. öğrencilere aktarılırken, ezberci ve yazıdan direkt bir anlatım yerine, bestecilerin yaşadıkları dönemin özelliklerinden, çeşitli kaynaklardan yararlanarak anlatılan eserin ya da konunun varsa hikâyesinden, yazılma amaçlarından vs. bahsedildiği takdirde, genel müzik kültürü konularının öğrencilerde daha etkili olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca genel müzik kültürü konuları için öğretilecek besteci ve eserlerinin de titizlikle, öğretilecek yaş grubu göz önünde bulundurularak seçilmelidir. Bu hedeflerin gerçekleşebilmesi için öncelikle müzik öğretmenin bu konuları özümsemiş olması gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun müzik dersinde kendilerini ifade edebilecekleri çalışmalara yeterince yer verilmediğini düşündükleri ve beklentilerinin olması gerektiği yönünde olduğu saptanmıştır. Bu durumda, müzik dersinde, öğretmenin, bazen kendi içinde hedefi belirlenmiş

doğaçlama çalışmalara yer vermesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun için elbette müzik eğitimi programının ve haftalık müzik dersi saatinin bu çalışmaları gerçekleştirmek için elverişli olması gerektiği düşünülmektedir.

Genel olarak bakıldığında ilköğretim öğrencilerinin müzikal yaşantılarının daha aktif olabilmesi için ve öğrencilerin müzik dersinden beklentilerinin gerçekleşebilmesi için, müzik dersinin dikkat edilmesi gereken hususlar göz önünde bulundurularak uygulanması gerektiği düşünülmektedir. Program-öğrenci-öğretmen arasındaki uçurumun kapanması için gerçek olan durum kabullenilmeli, bulunan noktadan başlanmalı, bir türlü gerçekleşmeyen yüksek hedefli müzik eğitimi programı yerine öğrencilerin hazır bulundukları nokta göz önünde bulundurulmalı ve müzik eğitimine bu noktadan başlanmalıdır.

İlköğretim okullarında sınıflar rakamlar ile ilerler ve bizlerde bir öğrencinin kaçınıcı sınıfta olduğunu ve seviyesini bu rakamlardan anlarız. 1. sınıf, 2. sınıf, 3. sınıf vb.. şeklinde gider. Öğrenci başarılı oldukça sınıf atlar. Ama bu şartlarda müzik eğitimi programı sınıf atlarken ve yıllık plan değişirken, öğrenci belki hep 1. sınıf seviyesinde kalıp, her geçen yıl bir üst sınıfın programını öğrenememek durumunda kalacaktır. Oysa eğitim bu ikisi paralel ilerlediği müddetçe gerçekleşecektir. Bu iki maddenin paralel ilerlemesi için, yapılacak en büyük adım elbette programın tekrar ele alınmasıdır. Ama daha küçük ve gerçekçi adımlar ile, öğrenciye bulunduğu noktadan yaklaşarak, hazır bulunduğu düzeyden müzik eğitimine başlanmalıdır. Bu durumda Milli Eğitim Bakanlığı'nın program değiştirilene kadar okullara, öğretmenlere ve öğrencilere esnek davranması gerektiği düşünülmektedir. Böylece bireylerin belki yavaş ama daha sağlam ilerleyeceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Alkan C. (1985) Eğitim Teknolojisi, Ankara Ün. Eğt. Bil. Fak. Yayını, Ankara.
- Atalay, E. (1998). *Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müziğe İlişkin Tutumlarının Ölçülmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Aydoğan. S, (2004) İlköğretim Müzik Ders Kitapları. *1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* (7–10 Nisan 2004) Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi Basım Evi.
- Baykul, Y. *İstatistik Metodlar ve Uygulamalar*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Çilden, Ş. (2001) Müzik, çocuk Gelişimi ve Öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 21, Sayı 1* (1–8).
- Demirel, Ö. (2004) *Eğitimde Program Geliştirme*, Pegem Yayınları, İstanbul.
- Ekiz, D. (2007) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Lisans yayıncılık, İstanbul
- Ensari, H. (1999) *21. Yüzyıl Okulları için Toplam Kalite Yönetimi*. Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2006) *Çağdaş Eğitim Sistemleri*, Sistem yayıncılık, İstanbul.
- Gedikli, E. Düşü Yazmak. (2004) *1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* (7–10 Nisan 2004) Isparta.
- Görgünay, N. (1994) *İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminin Etkililiği*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürşen, S. (2002) *Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı İlköğretim Ve Ortaöğretim Kumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersi İle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü .
- Karasar N. (2004) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Nobel Yayınlar, Ankara.
- Levendoglu. N.O (2004). Teknoloji Destekli Müzik Eğitimi. *1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* (7–10 Nisan 2004) Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi Basım Evi .
- Mertoğlu, E. (1991) *İlkokullarda Müzik Eğitimi –Teoride ve Uygulama-* Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Özkan, H.H. (2006) Popüler Kültür ve Eğitim. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:14 (1)* 29–38.
- Polat, G.P. (2005). *İlköğretim ikinci kademe Müzik dersi müfredat programının amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüş ve düşüncelerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Say, A. (2001) *Müzik Öğretimi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Say, A. (2001) *Müziğin Kitabı*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Süalp B.G. (2002). *İlköğretim Okulları Üçüncü Devre Müzik Programının Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tezcan. Mahmut, (1977) *Boş Zamanlar Sosyolojisi*.
- Töreyin M.A. (2004). Türkiye’de XXI. Yüzyıl Koşullarına Göre Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Yapılması Gereken Değişiklikler Ve Bir Model Önerisi. *1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* (7–10 Nisan 2004) Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi Basım Evi.
- Tunalıoğlu Ş. (1999). *İlköğretim İkinci Kademe Okullarında Yapılan Müzik Eğitiminin, Öğrenciye, Müziksel Biliş, Tutum ve Müzik Yaşantısı Yönünden Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Tunalıoğlu Ş. (2004). *İlköğretim Okullarının İkinci Kademe (6. 7. 8) Sınıflarında Okutulan Müzik Derslerinde Yapılan Düzenli Çalgı ve Ses Eğitimi Uygulamalarının, Öğrencilerinin Müziğe ilişkin Bilişsel, Duyuşsal, Psikomotor Davanışları, Müzik Yaşantısı ve Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi Marmara. Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tuncer, İ. R. (2004). *İlköğretim Okulları 3. Devre Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemi Modeli Denemesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uçan, A. (1997) *Müzik Eğitimi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

EKLER

EK 1

MÜZİK YAŞANTISI VE MÜZİK DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLER

Aşağıda **müzikal yaşantı ve müzik dersi ile ilgili düşüncelerinizi** belirlemeye yönelik olarak sorular yer almaktadır. Bu çalışma, bir yüksek lisans tezi olarak bilimsel amaçlarla yapılmaktadır. Lütfen her soruyu alt yönergeler doğrultusunda, içtenlikle cevaplayınız. Çalışma sonuçları genel olarak değerlendirileceğinden, isim belirtmenize gerek yoktur. Yapacağınız içten katkılar, çalışma sonuçlarının güvenilir olmasını sağlayacaktır.

Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin BADILLI

A. Yönerge: Aşağıda sizin müzikal yaşantınızı belirlemek amacıyla 19 farklı soru sorulmuştur. Soruları dikkatle okuyunuz ve sizin için uygun şıkları işaretleyiniz.

- 1- Cinsiyetiniz: ( ) Kadın ( ) Erkek
- 2- Yaşınız:
- 3- Ailenizde müzikle amatör olarak ilgilenen biri var mı? (Cevabınız evetse)
Annem ..... Babam ... .. Kardeşim ..... Diğer .....
- 4- Ailenizde müzikle profesyonel olarak ilgilenen biri var mı? (Cevabınız evetse)
Annem ..... Babam ... Kardeşim ..... Diğer .....
- 5- Ailenizde çalgı aleti çalan biri var mı? (Cevabınız evetse, kim ve hangi çalgı)
Annem ..... Babam ... Kardeşim ..... Diğer .....
- 6- Aileniz müzikle ilgili etkinlikleri takip eder mi?
Evet ( ) Hayır ( )
- 7- Hangi müzik etkinliğine(konser, seminer vs..) ne sıklıkta gidersiniz?
A) Türk Halk müziği ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
B) Türk Sanat Müziği ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
C) Opera ve Bale ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
D) Klasik Batı Müziği ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
E) Jazz ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
F) Arabesk ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
G) Pop ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
H) Rock ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman
I) R&B Hıp-Hop ( ) Sık Sık ( ) Ara sıra ( ) Hiçbir zaman

8- Dinlediğiniz müzik türü?

A) Türk Halk müziği	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
B) Türk Sanat Müziği	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
D) Klasik Batı Müziği	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
E) Jazz	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
F) Arabesk	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
G) Pop	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
H) Rock	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman
I) R&B Hıp-Hop	( ) Sık Sık	( ) Ara sıra	( ) Hiçbir zaman

9- Takip ettiğiniz aylık- haftalık bir müzik dergisi var mı?

Evet ( ) Hayır ( )

10- Yedinci soruya cevabınız evetse isimleri;

.....

11- Son bir yılda müzikle ilgili kitap okudunuz mu?

( ) Evet ( ) Hayır

12- Onbirinci soruya cevabınız evetse okuduğunuz bu kitapların isimlerini yazınız.

.....

13- Takip ettiğiniz TV-Radyo- İnternet müzik kanalı ve programı isimleri nelerdir?

TV ..... Radyo ..... İnternet .....

14- Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

15- Ondördüncü soruya cevabınız evet ise;

Ne çalışıyorsunuz? .....

Nerede öğrendiniz? .....

Ne kadar süredir çalışıyorsunuz? .....

16- Okul dışında bir müzik eğitimi alıyor musunuz?

Özel ders ( ) Müzik Kursu ( )

17- Üyesi olduğunuz bir müzik topluluğu var mı? Varsa açıklayınız?

.....

18- Okul içi etkinliklerde aktif olarak görev alır mısınız?

Evet ( ) Hayır ( )

19- Müzik dinlerken hangi elektronik aleti kullanıyorsunuz?

Müzik seti ( ) Her zaman ( ) Ara sıra ( ) Hiç

Diskmann	( ) Her zaman	( ) Ara sıra	( ) Hiç
Bilgisayar-İnternet	( ) Her zaman	( ) Ara sıra	( ) Hiç
İpod	( ) Her zaman	( ) Ara sıra	( ) Hiç

- B. Yönerge:** Aşağıdaki cümleleri okuyunuz ve her bir cümlede ifade edilen fikrin **müzik dersinizde, sizin açınızdan ne kadar gerçekleştiğini** ilgili ölçekte işaretleyiniz. Sorulara sadece kendinizi düşünerek cevap veriniz.

Müzik dersi ilgili boyutu ne derece gerçekleştirmektedir?

Müzik Dersinde	Müzik dersi ilgili boyutu ne derecede gerçekleştirmektedir?
Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Müzik dersi günlük hayatta şarkı söyleme isteğimi arttırdı.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Düzeyime uygun bir şarkıya çalgımla eşlik edebilmeyi öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Müzik dersi, çalgı çalma konusunda isteğimi yeterince arttırdı.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Yaşlara ve cinsiyetlere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Çeşitli çalgı topluluklarının özelliklerini öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı besteci ve sanatçıların isimlerini öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Klasik Batı müziği ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerini yeterince tanıdığımı düşünüyorum.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Müzik dersi iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağladı.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere yeterince yer verildi.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verildi.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Çeşitli hız terimlerinin anlamlarını öğrendim. (Allegro, Adagio vb. gibi)	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Önüme bir şarkının notası konulduğunda, o şarkının notalarını okuyabilirim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Çeşitli gürlük terimlerinin anlamlarını öğrendim. (Piano, Forte v.b. gibi)	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrendim. (Hüseyni makamı, Nihavent Makamı vb. gibi)	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrendim (Do Majör-La minör v.b. gibi)	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen
Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini öğrendim.	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamame
Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrendim. (2/4, 3/4, 4/4)	☐ Hiç ☐ Az ☐ Çok ☐ Tamamen

- C. **Yönerge:** Aşağıdaki cümleleri okuyunuz ve her bir cümlede ifade edilen fikrin **müzik dersinize yönelik sizin beklentilerinizin ne olduğunu işaretleyiniz**. Sorulara sadece kendinizi düşünerek cevap veriniz.

Müzik dersinden beklentiniz nedir?

Amaçlar	Müzik Dersinden Beklenti Düzeyi
Müzik yaparken sesimi doğru, temiz ve etkili kullanabilmeyi isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Bir koro ya da orkestra ile birlikte doğru ve uyumlu şarkı söyleyebilmeyi isterim	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Müzik dersinin günlük hayatta şarkı söyleme isteğimi arttırmasını isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Düzeyime uygun bir şarkıya çalgımla eşlik edebilmeyi isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Müzik dersinin, çalgı çalma konusunda isteğimi arttırmasını isterim. .	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Yaşlara ve cinslere göre oluşan ses topluluklarının isimlerini öğrenmek isterim	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Çeşitli çalgı ve çalgı topluluklarının özelliklerini öğrenmek isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Kendi kültürüm ile ilgili (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği) belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Klasik müzik ile ilgili belli başlı sanatçıların isimlerini öğrenmek isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Müzik dersinde başka ülke ve kültürlerin farklı tarzdaki müziklerine yeterince yer verilmesini isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Müzik dersinin, iyi bir müzik dinleyicisi olmamı sağlamasını isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Müzik dersinde güncel ve popüler müziklere de yer verilmesini isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Müzik dersinde kendimi ifade edebileceğim çalışmalara yeterince yer verilmesini isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Çeşitli hız terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim. (Allegro, Adagio vb. gibi)	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Çeşitli gürlük terimlerinin isimlerini ve anlamlarını öğrenmek isterim. (Piyano, Forte vb. gibi)	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Türk müziği ile ilgili makamların isimlerini öğrenmek isterim. (Hüseyni makamı, Nihavent makamı vb. gibi)	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Batı müziğindeki majör-minör gamların anlamlarını ve isimlerini öğrenmek isterim. (Do majör-La minör vb. gibi)	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Diyez, bemol gibi değiştirici işaretlerin anlamlarını öğrenmek isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Türk müziğinde bulunan belli başlı usullerin (ritim kalıpları) isimlerini öğrenmeyi isterim.	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen
Batı müziğinde bulunan basit temel ritim kalıplarını öğrenmeyi isterim. (2/4, 3/4, 4/4 vb. gibi)	( )Hiç ( )Az ( )Çok ( )Tamamen

EK 2

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 737
Konu: Anket (Hüseyin BADILLI)

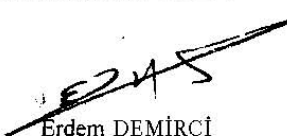
Kasım 2007

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

İlgi : a) Valilik Makamının 09.11.2007 tarih ve 18.580 / 2720 sayılı Oluru.
b) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma
Destekine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c) 09/10/2007 tarih ve 3363 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi
Hüseyin BADILLI İlimizde ekte adı verilen okullarda öğrencilere uygulanmak üzere "İlköğretim
Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarının ve Müzik Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi" konulu
anket çalışmasını yapma isteği İlgi (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

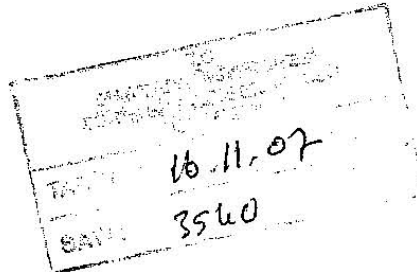
Bilgilerinizi, gereğinin İlgi(a) Valilik Oluru doğrultusunda, gerekli duyurunun anketçi
tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür,
Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCİ
Müdür.
Müdür Yardımcısı

EKLER :

Ek-1. İlgi(a) Valilik Oluru
2. Ek: Anket Soruları.

*Y.S.
Gökhan
Gökhan*

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu
Tel. ve Fax : 212 526 1382 İnternet : www.istanbul-meb.gov.tr E-mail : apk@istanbul-meb.gov.tr

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ **2720**
Konu : Anket (Hüseyin BADILLI)

9/11/2007

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a)Marmara Üniversitesi'nin 09/10/2007 tarih ve 3363 sayılı yazısı.
b)Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c)Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın 11/04/2007 tarih ve 1950 sayılı emri.
d)Milli Eğitim Müdürlüğü Anket Komisyonu'nun 23/10/2007 tarihli tutanağı.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin BADILLI İlimizde ekte adı verilen okullarda öğrencilere uygulanmak üzere **"İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarının ve Müzik Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi"** konulu anket çalışmasını yapma hakkındaki İlgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Marmara Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin BADILLI İlimizde ekte adı verilen okullarda öğrencilere uygulanmak üzere **"İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarının ve Müzik Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi"** konulu anket çalışmasını, bilimsel amaç dışında kullanılmaması, koşuluyla, oku! idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, İlgi (c) Bakanlık Emri esasları dahilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

M. Ata ÖZER
Milli Eğitim Müdürü

EKLER :

Ek-1. İlgi (a) yazı ve ekleri

OLUR
09../11/2007

Hikmet DİNÇ

Vali

Vali Yardımcısı

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2. Cağaloğlu 526 13 82
E-Mail : kultur34@meb.gov.tr Web : <http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/kultur>

4440632